

Viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENIJA GRADEC - GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SÖL. O.

LETO XIII. — STEVILKA 3

MAREC 1980

POSTNINA PLAČANA

Tito o samoupravljanju

Predvsem bi se želel pomuditi pri decentralizaciji in demokratizaciji upravljanja v gospodarstvu in v ljudski oblasti. Takoj naj poudarim, da ni vsaka decentralizacija hkrati tudi demokratizacija upravljanja. Ti dve obliki upravljanja moreta, a tudi morata iti vzporedno samo v resničnem socialističnem razvoju, višji fazi družbenega razvoja, to se pravi takrat, ko so proizvodna sredstva že popolnoma v rokah proizvajalcev, ko upravljajo tovarne in podjetja delavci sami s svojimi upravnimi organi, se torej začena tam, kjer preneha funkcija upravljanja države v gospodarstvu po njenem aparatu. Seveda tudi v začetni fazi revolucionarnega razvoja — to se pravi, dokler so proizvodna sredstva še v rokah države, toda socialistične države — obstoje elementi demokratičnosti, vendar imajo ti elementi socialni značaj samo na višji stopnji in niso v pravem smislu izraz socialistične demokracije. Zato v naši začetni fazi revolucionarnega razvoja, ko država še ni bila izročila tovarn in podjetij v upravljanje delavcem, ko je država upravljala te tovarne in podjetja s svojim aparatom oziroma sama po direktorju kot svojem, za to določenem nameščencu, v tem obdobju ni bilo mogoče govoriti o socialističnem demokratičnem upravljanju. V tej prvi razvojni fazi je morala država delovnega ljudstva takoj urediti kakor je glede na materialne mož-

nosti najboljše mogoče, socialno vprašanje delovnih ljudi. Postopno je ljudska država sama zviševala plače delavcem, sprejemala ustavo, zakone in uredbe, v katerih so delavcem in nameščencem zagotovljene pravice do pokojnine, pravica do plačanega letnega dopusta itd. Država je vzela zavarovanje delavcev in nameščencev na svoj račun, ustvarila razne kulturne in

druge ustanove za delovne ljudi, toda šele z izročitvijo tovarn in podjetij v roke delavcev je bilo izvršeno prvo največje dejanje države, ki vsebuje elemente njenega odmiranja, to je odmiranje njene vloge v gospodarstvu, hkrati pa tudi vzpostavljanje prave socialistične demokracije v proizvodnji in s tem tudi v družbi sami.

To je ena največjih pridobitev naše socialistične revolucije, ki se je uresničila že pet do šest let po vojni oziroma po razlastitvi in nacionalizaciji proizvodnih sredstev.

Takšnemu dejanju je torej pogoj tudi popolna decentralizacija tako v gospodarstvu kakor v organih ljudske oblasti, ker birokracija, ki se zavestno ali podzavestno razvija in utrjuje v osrednjih organih, neusmiljeno zavira in onemogoča ustvarjalno pobudo delovnih ljudi, ker želi obdržati vse v svojih rokah. Da bi centralistična oblast obdržala v svojih rokah vse panoge družbenega življenja, teži za velikanskim razširjanjem birokratskega aparata v vrhu. Izmišlja si razne funkcije in ustanove, v katerih se gnete zmerom več nepotrebnih in neproduktivnih ljudi in tako pride do papirnatega birokratskega upravljanja, ki leži kakor mora na celotnem družbenem življenju in postaja čedalje bolj samo sebi namen.

(TITO v demokratizaciji in decentralizaciji, Zagreb, 3. novembra 1952)

ANALIZA IZPOLNJEVANJA SREDNJEROČNEGA PLANA RAZVOJA DO LESNA ZA OBDOBJE 1976 — 1980

1. OSNOVNI CILJI

Zakon o planiranju zavezuje delovne organizacije, da izdelajo analizo izvajanja srednjeročnega plana za obdobje 1976—80, z namenom, da kritično ocenijo delovanje v tem obdobju s ciljem, da bi bili bodoči srednjeročni plani postavljeni na bolj realnih osnovah in da bi

bile odpravljene napake, ki so se pojavljale v obdobju 1976—80.

Osnovni cilji, ki smo si jih zastavili za plansko obdobje 1976—80 v Lesni so:

— uresničitev družbenoekonomskih ciljev srednjeročnega plana,

- dolgoročna uskladitev medsebojnih interesov,
- optimalno izkoriščanje obstoječih in novih proizvodnih zmogljivosti,
- s programirano in usklajeno skupno proizvodnjo doseči čimboljše kvaliteto,
- zagotoviti rast družbenega proizvoda, dohodka in osebnih dohodkov, povečanje produktivnosti dela, ekonomičnosti in rentabilnosti poslovanja ter s tem vplivati na povečanje ravni družbenega standarda,
- zagotoviti stalnost in socialno varnost zaposlenih z izboljšanjem delovnih pogojev in družbenega standarda,
- zagotoviti primerno oskrbljenost trga s proizvodi iz svojega programa ter v največji meri zadovoljiti potrošnike,
- s skupnim prizadevanjem povečati izvoz in zmanjšati uvoz,
- zagotoviti enakopravno sodelovanje pri pridobivanju in delitvi dohodka,
- spodbuditi materialni interes za ustvarjanje večjega dohodka.

Vsak TOZD opravlja svoj del posla, ki je predmet njegove dejavnosti in ga usklajuje v odnosu do drugih s prevzemanjem odgovornosti in obveznosti, ki so določene z razvojnim planom posameznega TOZD in delovne organizacije LESNA Slovenj Gradec kot celota.

V ta namen so vsi TOZD in DSSS izdelale analizo izvrševanja svojega srednjeročnega plana.

Na nivoju DO smo na posameznih področjih izpolnjevali srednjeročni plan kot sledi iz analiz:

Srednjeročni plan 1976—80 se je začel z izredno slabo startno osnovo iz predhodnega obdobja. Pravkar je minilo leto, ko je bila splošna gospodarska stagnacija na vrhuncu, čeprav so se v letu 1976 že kazali znaki izboljšanja konjunktura, smo kljub temu doživeli, da smo v tem letu dosegali za nekatere proizvode nižje cene kot v predhodnem letu, kar velja celo za rezan les. Zadnje povišanje cen lesnoindustrijskim proizvodom je bilo v letu 1974 in naslednje šele za leto 1977. Povsem jasno je, da pod takšnimi pogoji nismo mogli dosegati dobrih rezultatov v prvih letih srednjeročnega obdobja, pa tudi pozneje, ko se je konjunktura povečala, smo vedno zastajali pri porastu cen, tako da so razmerja iz prejšnjih let bila popolnoma porušena v škodo lesne industrije, kar velja še danes.

Situacija na zunanem tržišču se je počasi izboljševala, vendar je z ozirom na visoko inflacijo stroškov doma izvoz postajal čedalje manj rentabilen. Le-tega smo morali forsirati, ker je naš uvozni režim zahteval ustvarjanje lastnih deviz. Če ugotovljamo, da smo praktično celo obdobje močno bili odvisni od uvoza, je izvoz takorekoč pod vsako ceno bil razumljiv. S tem se je pa močno zmanjševala akumulativnost TOZD, ki so lahko izvažali. Zaradi tega in neurejenih cen, so se takoj na začetku srednjeročnega obdobja pojavljale večje izgube skoraj pri vseh finalistih, skupaj z iverko.

Permanentna izguba se je pojavljala pri TOZD Podvelki, kar je bila posledica slabe investicije. Danes je več kot očitno, da je ta naložba zavrla hitrejši razvoj celotne delovne organizacije in je bistveno vplivala na realizacijo srednjeročnega programa. Pri tem je ostalo nekaj nerešenih problemov, kot je lesnopredelovalni kompleks v Radljah, ki je sedaj skoraj pred nerešljivim problemom. Redne letne izgube tega TOZD so angažirala skoraj vsa razpoložljiva sredstva, tako da je za združevanje za ostale potrebne naložbe ostalo zelo malo.

Proti koncu obdobja se je Podvelka sicer delno sanirala, vendar še vedno predstavlja problem za hitrejši razvoj ostalih.

Drugi stalni izgubaš TOZD turizem se je precej časa saniral v okviru TOZD gradnje, s katerim je bil združen, na koncu pa je kljub temu padlo na breme ostalih TOZD. Sedaj so stvari tako daleč, da je nujno potrebno nekaj ukreniti, ker bo postal zavora nadaljnjega razvoja ostalih dejavnosti.

Ko se je stanje na tržišču v letih 1977—1978 normaliziralo, saj lahko trdimo, da je v l. 1979 konjunktura celo kulminirala, so izgube skoraj izginile, vendar je akumulacija še vedno tako mala, da komaj zmoremo dosežanje obveznosti in ustvarjamo komaj kaj več, kot za sklad skupne porabe. Vsekakor nosimo posledice zastarelih obratov in še vedno neurejenih cen. K temu moramo dodati še izredno velik zagon pri investicijah v zadnjih dveh letih, kar bo maksimalno obremenjevalo naše razpoložljive potenciale, predvsem pa povzroča ogromne zadolžitve, ker lastnih sredstev praktično ni. Zaradi tega bo ostalo nekaj planiranih naložb za to obdobje nedokončanih, predvsem bomo pa lahko startali v naslednje srednjeročno obdobje močno oslabljeni. Posledice tega bodo, da bomo smeli načrtovati za naprej le minimalne naložbe.

To srednjeročno obdobje je značilno tudi po odločilnih prelomnicah za nadaljnji razvoj samoupravnega sistema in s tem tudi bistvenih sprememb kakor pri načrtovanju, tako tudi pri ustvarjanju dohodka. Sprejet je bil zakon o združenem delu, ki bolj kot kdaj koli prej postavlja v ospredje odgovornost neposrednih proizvodnih TOZD za svoj nadaljnji razvoj. To je imelo za posledico povečan interes posameznih TOZD za svojo usodo, kar se odraža v izredno velikih zahtevah po novih naložbah. Bili so sicer določeni negativni pojavi v obnašanju posameznih kolektivov do drugih, kar je nedvomno posledica napačne interpretacije in nepoznavanja bistva prej omenjenega zakona. V glavnem pa lahko ugotovljamo, da se je le okrepila zavest za solidarnost in spoznanje, da je v skupnem, skladnem razvoju možno doseči stabilno perspektivo. Bile so dane večje možnosti za dohodkovno povezovanje, tako znotraj delovne organizacije, kakor izven nje. Tako smo lahko delno uredili pogoje tistih TOZD, ki izvažajo pod slabšimi pogoji, s tem da se breme nižje akumulacije porazdeli na vse koristnike deviz. V hiši je potrebno še marsikaj urediti, da bo postala usoda posameznih TOZD skrb vseh. Navzven smo uspeli pritegniti nekatere delovne organizacije za sovlaganje na bazi skupnega dohodka, kar bo omililo pomanjkanje lastnih sredstev.

Pri uresničevanju srednjeročnega programa bi lahko bila nekoliko večja disciplina, saj marsikaj, kar smo planirali, nismo izvršili, namesto tega pa končali druge naložbe, ki niso bile na vrsti. To je bilo nekje mogoče potrebno zaradi večje interesantnosti naložbe, vendar takšni pojavi rušijo načrtovana zbiranja sredstev.

Lahko ugotovimo, da so se v tem obdobju močno povečali stroški, predvsem režije na vseh nivojih, kar je negativno vplivalo na višino ustvarjenih sredstev. Pa tudi vsi ostali stroški naglo naraščajo, tako da težko dohajamo s tržno inflacijo. Vse to se mora odraziti na rezultatih gospodarjenja.

Zadnje leto srednjeročnega plana bo, vse izgleda, še težavnejše. Zaradi splošne gospodarske situacije po svetu, še posebej pri nas, se zahtevajo vsestranski ukrepi v cilju stabilizacije gospodarstva. Soočili se bomo z mnogimi restrikcijami, ki nas bodo prizadele tako pri ustvar-

janju dohodka kot tudi pri realizaciji načrtovanih naložb. Zadnja močna inflacija in slab zunanjetrgovinski položaj našega gospodarstva, bodo zahtevale skrajnje racionalno obnašanje na vseh ravneh, saj je v interesu slehernega zaposlenega, da stvari poženemo na bolje. Največje breme predstavljajo izredno velike predvidene naložbe za konec obdobja, kar je v sedanji zapleteni situaciji velik rizik in niti malo dobra osnova za start v naslednje srednjeročno obdobje.

Skratka, sedanji srednjeročni plan se je odvijal v težkih pogojih, kar je bila posledica ne preveč načrtnega razvoja v preteklosti, predvsem pa vse bolj zaostrenih pogojev gospodarjenja. Takšna situacija je zahtevala še več discipline in enotnosti ter racionalnosti v našem obnašanju. Pod omenjenimi pogoji nismo mogli ustvariti dovolj sredstev, da bi lahko uresničili vse potrebe in želje, ki smo si jih zastavili ob začetku tega planskega obdobja.

Sedaj, ko gre to petletje h koncu, že moramo usmeriti naše poglede v naslednje obdobje do leta 1986. Na žalost moramo ugotoviti, da bomo lahko startali z dokaj slabimi obeti, če sodimo po stanju konec sedanjega obdobja. Negativni elementi so:

— Zaostreni pogoji gospodarjenja z ozirom na splošno gospodarsko situacijo. Stabilizacijo bomo dosegli le, če se bomo vsi skupaj drugače obnašali kot dosedaj.

— Prevelika zadolženost spričo mnogih velikih investicij, kar bo do maksimuma angažiralo ves ustvarjeni dohodek, tako da ne bomo mogli načrtovati več novih naložb za nadaljnji razvoj. Najbrž bomo morali ostati kar pri održevanju enostavne reprodukcije, kar postaja tudi iz dneva v dan dražje.

— Zaradi restrikcij bo pretežni del načetih investicij dokončanih v naslednjem obdobju. Če želimo še naprej obstajati, potem ne moremo in ne smemo v tem obdobju načeti nobenih večjih naložb.

— Obremenitev gospodarstva se nič ne zmanjšuje, temveč kvečjemu indirektno raste.

— Zaradi velike inflacije bo nas naprej spremljal pritisk na osebne dohodke, kar je po drugi strani dodatni vir inflacije.

— Zaradi energetske krize in njenih posledic lahko pričakujemo umirjanje potrošnje, kar lahko pomeni zastoj na tržišču za naše proizvode. S tem bi imeli tudi večje likvidnostne težave.

— Še vedno velika odvisnost od uvoza nas bo silila v izvoz, kjer bo vedno težje.

Če upoštevamo vse pričakovane težave, potem je več kot na dlani, da se moramo za novi srednjeročni plan močno angažirati vsi, kar je zaposlenih. Od njega bo odvisna varnost in perspektiva vsakega. Zato moramo skrbno pretehtati, kako bomo zastavili naše naloge in obveznosti v tem planu. Nikakor se ne bomo smeli površno obnašati, ko gre za našo usodo za nadaljnjih pet let. Predvsem moramo biti izredno realni pri načrtovanju investicij, saj imamo zelo malo možnosti. Prav tako pri ostalih potrošnji. Stroške nikakor ne bomo smeli povečevati v nedogled, saj s tem odžiramo sebi kruh. Predvsem pa mora biti jasno vsem, da brez več dela, večje storilnosti, večjega izkoristka delovnega časa, brez velike discipline in mnogo večje varčnosti ne bomo uspeli.

Gornjec Janez, dipl. ing. gozd.

RAZVOJ NAŠE TOVARNE V PODVELKI

Vsako leto, še posebej v času, ko obravnavamo rezultate poslovanja, največ časa posvetimo našim TOZD, ki poslujejo z izgubo. Ena izmed takih temeljnih organizacij je Tovarna oken Podvelka.

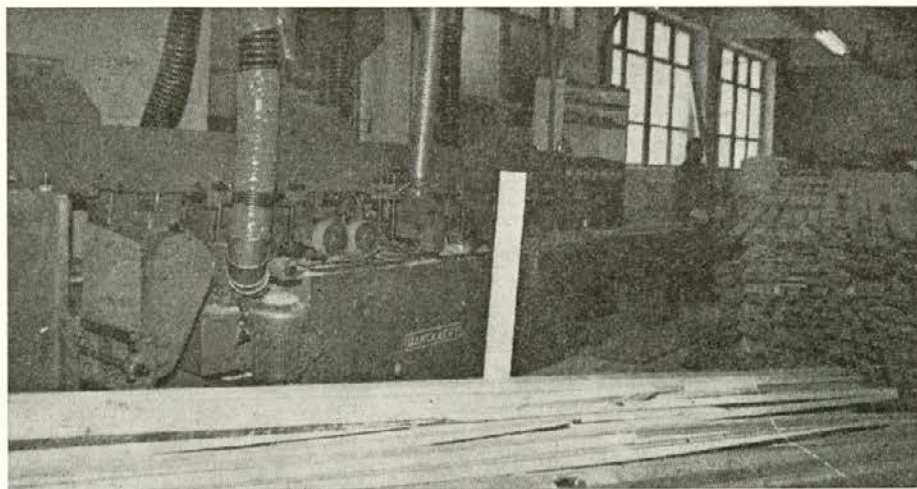
Če želimo prikazati sedanjo situacijo tega TOZD in perspektive za prihodnje obdobje, moramo pričeti z zgodovino tovarne v Podvelki. Iz razgovora z direktorjem TOZD Tovarne oken Podvelka, tov. Ivanom Konečnikom povzemam naslednje:

»Tovarna je bila zgrajena leta 1930 za proizvodnjo lepenke. Leta 1944 je bila požgana. Obnovljena je ponovno začela obratovati leta 1945 in je uspešno delala do leta 1965. Nato sta tehnološka zastarelost strojev in slaba oskrba s surovino povzročili hitri padec proizvodnje. Ob nastopu gospodarskih problemov smo pričeli razmišljati o sanacijskih ukrepih. Rešitev smo videli v preusmeritvi proizvodnega programa s pomočjo zunanjih sanatorjev. Med možnimi sanatorji smo se odločili za LESNO — takrat LIP SLOVENJ GRADDEC — in pričeli proizvajati okna s termoizolacijsko zasteklitvijo. Proizvodni

program oken je bil izdelan po nemški licenci firme ROTO iz Stuttgarta.

Prva proizvodnja oken je stekla leta 1974, to je v obdobju velike konjunkturo v gradbeništvu. V prvih dveh letih so bila vsa okna proizvedena po DIN normativih. Glede na to, da smo okna proizvajali po nemški licenci in glede na

veliko konjunkturo na nemškem trgu, je sanacijski program predvideval večino proizvodnje za izvoz na nemško tržišče. Celotno prodajo proizvodov je prevzel sovlagatelj v tovarno oken — PROLES Ljubljana, ki pa ni zadosti proučil izvoznih možnosti. Kriza, ki je takrat zajela gradbeno dejavnost ne samo v

Štiristranski skobelni stroj

Jugoslaviji, temveč tudi v Avstriji in Nemčiji, je povzročila kopičenje proizvodov v naši tovarni. Od načrtovanega izvoza tako ni bilo realizirano ničesar. Teh proizvodov nismo mogli prodati niti na domačem tržišču, ker so bila izdelana izven normativov JUS. Tako smo jih bili prisiljeni prodati z visokim znižanjem cene individualnim kupcem. Jasno, da je pomota glede predvidenega trga povzročila prve izgube v poslovanju tovarne. Velik problem pri poslovanju pa je pomenila skoraj izključna navezanost na uvoz surovin in repromaterialov. Konec leta 1975 smo dokončno ugotovili, da na tujem tržišču ne bomo uspeli in da bo potrebno proizvodnjo prilagoditi domačemu tržišču. Odločitev je bila pravilna, čeprav prepozna, saj so bile posledice nepravilne usmeritve že vidne.

Z intenzivno obdelavo domačega tržišča smo pričeli leta 1976. Na trg smo morali plasirati skoraj popolnoma novi proizvod in to v času izredne nekonjunktne v gradbeništvu. Proizvodna cena je bila zaradi uvoženih repromaterialov visoka, prodajno ceno pa je bilo potrebno prilagajati tržnim zahtevam. Prav tako prisotna je bila tudi nizka produktivnost dela, saj kolektiv ni imel tradicije v tovrstni proizvodnji. To so bili glavni vzroki za visoke izgube.

V začetku leta 1977 je DSDO imenoval poseben sanacijski odbor, ki je imel nalogo pripraviti sanacijski program s ciljem uspešno razrešiti problematiko tovarne. Program je zajemal učinkovite ukrepe na področju obdelave tržišča in uvedbo boljše organizacije v proizvodnji. Zastavili smo si tudi cilj — zmanjševanje uvoznih materialov (surovin in repromaterialov). Rezultati sanacijskih ukrepov so se pokazali že v letu 1977. Produktivnost je na-

rasla, prodaja je v celoti uspela, saj smo uspeli v tem letu prodati tudi del starih zalog. Kljub tem uspehom je bila izguba ob koncu leta 1977 zelo visoka; delno zaradi neurejene proizvodnje, v veliki meri pa zaradi znižanja nekaterih zalog gotovih izdelkov.

V začetku leta 1978 smo pripravili nov sanacijski program, ki je dajal bistveni poudarek proizvodni kooperaciji s TOZD Tovarna stavbnega pohištva Radlje ob Dravi. Po tem sanacijskem programu proizvaja naša tovarna v celoti »intro« okna (kombinacija les — plastika), medtem ko program lesenih izolirnih oken proizvajamo v kooperaciji s TSP Radlje tako, da v Podvelki izdelujemo steklo elemente, TSP Radlje pa vrši montažo okovja in zaste-klitev. S takim ukrepom, ki nam v tovarni povzroča prostorsko utesnenost, smo uspeli maksimalno izkoristiti strojne kapacitete. Izvajanju zastavljenega sanacijskega programa so takoj sledili pozitivni rezultati tako, da je visoko porasla produktivnost, proizvodnja je postala bolj elastična in bolj prilagodljiva potrebam tržišča. Zelo uspešna je bila tudi prodaja izdelkov, ker smo učinkovito skrajšali odpremne roke. Sledili so tudi ustrezni finančni učinki tako, da smo že prvo polletje 1978 zaključili brez poslovne izgube. Uspešno pa smo zaključili tudi celotno leto 1978. V letu 1979 smo zopet dosegli visoko produktivnost, uspeli smo še znižati zaloge gotovih izdelkov in doseči dobre tekoče rezultate.

S sanacijskimi ukrepi iz leta 1977 in 1978 dosegamo rentabilno tekoče poslovanje, ne zagotavljamo pa zadosti sredstev za pokrivanje preteklih obveznosti. Naša tovarna je prezadolžena v glavnem za pokrivanje anuitet po sanacijskih kreditih, ki smo jih pridobivali za pokrivanje iz-

Ivan Konečnik, oec.

gub. Poleg teh anuitet nas močno bremenijo anuitete za trajna obratna sredstva, nekaj pa imamo še obveznosti za osnovna sredstva. Skladno z visokimi kreditnimi obveznostmi plačujemo zelo visoke obresti, ki nam močno znižujejo rezultate tekočega poslovanja. Neodplačane obveznosti so še posebej visoke v sedanjem obdobju zaradi moratorijev v prejšnjih letih.

Sanacijski odbor si skupno s strokovnimi službami in vodstvom LESNE prizadeva najti rešitev za odplačilo vseh obveznosti. Le tako bomo lahko zagotovili uspešno poslovanje našega TOZD.

Perspektivni razvoj naše tovarne je močno odvisen od uspešnosti nove investicijske naložbe v Radljah. Po končani investiciji bo prenešana na novo lokacijo tudi naša lesna proizvodnja s pripadajočimi delavci. S tem ukrepom bomo v Podvelki zadržali le proizvodnjo plastike in stekla. To nam bo omogočilo produktivnost in finančni uspeh. Dokončno sanacijo naše problematike vidimo torej v uspešnosti in čimprejšnji izgradnji lesnopredelovalnega kompleksa Radlje.«

V nadaljnjem razgovoru sta sodelovala Roškar Kristincija in Pisnik Oto in povedala mnenja delavcev o nekaterih problemih.

ROŠKAR KRISTINCIJA

Pred devetnajstimi leti se je zaposlila v tovarni lepenke kot odjemalka pri stroju. Z preusmeritvijo proizvodnje se je prekvalificirala za opravljanje nalog in opravil montiranje kril.

1. Ali ste bili delavci vedno seznanjeni z rezultati poslovanja in kaj ste ukrenili, da bi zmanjšali izgubo?

Odg. O rezultatih poslovanja smo bili vedno dobro obveščeni. K izboljšanju poslovanja smo največkrat pripomogli s svojim delom ob prostih sobotah, velikokrat pa smo organizirali udarniške delovne akcije.

Pri delu v lakirnici nastajajo škodljivi plini

2. Kakšne so bile posledice izgube in kako je to občutil kolektiv?

Odg. Posledice slabega poslovanja smo najbolj občutili pri osebnih dohodkih. Vse skozi, od leta 1963 je bila močno prisotna tudi stanovanjska problematika. Šele v lanskem letu smo uspeli kupiti nekaj stanovanj za najnujnejše prosilce. Kljub temu, da so se razmere pri nas v zadnjih dveh letih precej izboljšale, so poprečni osebni dohodki v primerjavi z ostalimi TOZD Lesne precej nižji. Mogoče je vzrok tudi v neurejenem sistemu nagrajevanja.

3. Kakšni so pogoji dela v vaši tovarni?

Odg. Že sama lokacija tovarne povzroča težave pri prihodu delavcev na delo. Večina prihaja na delo z avtobusi iz bližnjih krajev. Delavci popoldanske izmene se že nekaj časa pritožujejo, da nimajo urejenih avtobusnih zvez.

Učinek dela je prav gotovo slabši, zaradi utesnenih proizvodnih prostorov in dela na zastarelih strojih. V steklarskem oddelku smo sicer nabavili nekaj novih strojev, rešitev problema utesnenosti pa pričakujemo s preselitvijo dela proizvodnje na novi LPK Radlje. To pa bo tudi rešitev našega večnega problema — izgube. Že sedaj bi lahko prodali veliko več naših proizvodov kot jih uspemo narediti. Z razširitvijo proizvodnih prostorov na novo lokacijo bomo lahko povečali proizvodnjo, s tem pa bomo rešili tudi vse ostale probleme, ki nas sedaj še težijo.

PISNIK OTO

je zaposlen v Podvelki od leta 1966. Sedaj opravlja naloge in opravila vodje proizvodnje.

1. Kot podpredsednik OOS ste najbrž seznanjeni o problemu prevoza na delo popoldanske izmene. Kako je OOS obravnavala to vprašanje?

Odg. Potreba po organiziranem prevozu delavcev na delo v preteklem obdobju ni

Oto Pisnik

Tu so v glavnem zaposlene ženske

bila prisotna. Ko se je na tem področju pojavil problem, je OOS organizirala prevoz delavcev popoldanske izmene s kombijem. Trenutno je avto v popravilu in bo v čimkrajšem času zopet vozen.

2. Kako ste v okviru sindikalne organizacije obravnavali področja nagrajevanja?

Odg. Zaposleni delavci našega TOZD so nekako z razumevanjem sprejemali, da prejemo poprečno nižje osebne dohodke kot delavci drugih TOZD. Sicer pa so se tudi pri nas v zadnjih dveh letih razmere izboljšale.

3. V Podvelki ste se vedno borili s problemom zaposlovanja novih delavcev. Ali se še vedno ubadate s temi težavami?

Odg. Nizki osebni dohodki, slaba socialna varnost delavca in veliko težkih fizičnih opravil je v preteklih letih vplivala na veliko fluktuacijo delavcev v Podvelki. Imeli smo velike težave pri zaposlovanju delavcev vseh profilov, še posebno pa pri pridobivanju strokovnega kadra.

V lanskem letu smo nabavili nekaj stanovanj, osebni dohodki so porasli, kar je posledica dobrega poslovanja zadnjih let in zasluga našega direktorja, ki mu delavci izkazujemo veliko zaupanje.

4. Kaj pričakujete od nove investicije v Radljah?

Odg. Kolektiv tovarne v Podvelki je dal pobudo, da se del proizvodnje preseli na novo lokacijo. V tem vidimo tudi rešitev vseh naših problemov. Naša želja pa je, da bi videli v tej novi investiciji svojo perspektivo. Vemo, da sami nimamo finančnih sredstev, vemo pa tudi, da bo z realizacijo te investicije dobljen boj proti izgubi.

I. R.

Organiziranje kmetov

Organiziranje kmetov — gozdnih posestnikov v temeljno organizacijo TOK — Gozdarstvo Ravne v sklopu Lesne je za celotno delovno organizacijo zelo pomembno. Pomembnost ni samo zaradi velikih lesnih mas, ki jih Lesna potrebuje (prek 50 %), temveč zaradi kompleksne obravnave podeželja ter organiziranega delovanja kmetov na sploh.

Tudi kmetje se zavedajo, da rabijo organizacijo v kateri svobodno združujejo svoja sredstva in delo ter, da si sadove skupnega dela delijo po vložnem delu. Izredno veliko je združevanje sredstev za skupne namene za čim hitrejši razvoj in siguren obstoj našega hribovskega kmeta.

Vsa ta izhodišča so opredeljena tudi z zakonom o združenem delu, kar je bistvena novost v tem, da se kmetje svobodno — prostovoljno združujejo v svojo temeljno organizacijo ZD.

To je bil tudi osnovni razlog, da smo pristopili k organiziranju. Zbor delegatov je opredelil, kako bomo k delu pristopili ter zadolžil strokovno službo za izvedbo zborov kmetov, kjer se mora obravnavati naslednja vsebina:

- zaključni račun 1979
- osnove plana za leto 1980
- osnove srednjeročnega plana 1981 do 1985
- samoupravni sporazum o združevanju delavcev in kmetov v TOK
- STATUT TOK
- pomen družbene samozaščite
- ostala problematika, ki je važna za normalno sodelovanje.

Na zborih je bil izreden obisk, kar 82 % vseh kmetov v občini se je udeležilo zborov.

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

Kmetje so se ustvarjalno vključili v razpravo in pripomogli k vsebinskemu pomenu samoupravnih aktov.

Kar zadeva ZR za leto 1979 je treba podariti eno; namreč ponovno so vsi kmetje ugotovili, da je treba sredstva združevati za skupne potrebe. Tako so ČD razdelili za študentske kmečkih otrok, kolektivne nagrade osnovnim šolam na podeželju, za proslavo DNEVA ŽENA, mladinski organizaciji za delovanje kmečke mladine in strokovni izlet kmetov po Jugoslaviji. Temeljito so spregovorili o njihovi prihodnosti, tako za leto 1980 kot tudi za srednjeročno obdobje 1981-85. Fizični obseg planov je praktično že postavljen z 10-letnimi gospodarskimi načrti. Zelo vsebinska pa je bila razprava o proizvodnih stroških, stroških skupnih služb in stroških TOK.

Sami si krojijo usodo, tako v pomenu prodajnih cen — kot dohodkovnih odnosov in

prek vseh stroškov do odkupnih cen ob kamionski cesti, ki so plačilo minulega in tekočega dela.

Vse te razprave so bile izredno plodne in dorečene z njihovimi željami.

Na vsa ta temeljito razčiščena vprašanja ter končna dopolnila je bil izveden dne 15. 2. 1980 referendum, s katerim so se kmetje svobodno in tajno izrekli. Rezultat referenduma je bil 86 % vseh vabljenih gozdnih posestnikov, zanj je glasovalo 96 % udeležencev, 4 glasovnice pa so bile neveljavne. Udeležilo se ni le 46 gozdnih posestnikov, katerim pa gozd ne predstavlja bistvenega pomena.

Kmetje so s tako udeležbo dokazali veliko zaupanje do naše temeljne organizacije, to zaupanje pa moramo spoštovati vsi v delovni organizaciji. Edini smo v Sloveniji, ki izvršujemo plane realizacije lesnih mas iz gozdov kmetov 100%, zato se od delovne organiza-

cije zahteva zavzetost do našega kmeta, da bo čim hitreje napredoval v svoji gospodarski in politični sferi ter, da se bodo kmetovi življenjski pogoji čim hitreje izenačili s pogoji z industrijskim delavcem.

Ob tej priliki bi se rad zahvalil samoupravnim ter političnim organom v TOK Gozdarstvo Ravne za vso pomoč pravičnega tolmačenja na terenu, tako da je včlanjenje praktično 100% uspelo.

Zahvalil bi se tudi predsednikoma zbora delegatov tov. Kočnik Ivanu in predsedniku izvršilnega odbora tov. Dretnik Ivanu za njihovo požrtvovalnost, to je 4-letno delovanje (dve mandatni dobi) v dobrobit dobrega samoupravnega odnosa in uspeha, ki smo ga dosegli v teh letih.

V skupnem sodelovanju je moč in le v tej moči je zagotovilo uspehov.

Jože Logar

Misli ob samoupravnih aktih

V prvih dveh mesecih letošnjega leta je bilo v OZD LESNA Slovenj Gradec in Koroški kmetijski zadrugi Slovenj Gradec zelo živahno. Poleg velike aktivnosti članov samoupravnih organov, so bili zbori kmetov iz vse koroške regije. Treba je bilo zamašiti luknje v zakonu o združenem delu, ki so nastale že ob samem sprejetju tega zakona, ali so se pojavile pozneje.

Poglavitna teza o spremembah in dopolnitvah je združevanje kmetov in prostovoljno članstvo. Premleli smo še enkrat vse naše samoupravne akte, jih dopolnjevali, glasovali smo za nje in jih podpisovali. Obenem smo se seznanili s poslovanjem v preteklem letu, sprejeli izhodišča plana za tekoče leto in predlagali kandidate za nove člane samoupravnih organov.

Ob preverjanju samoupravnih aktov, ki nas kmete — tržne proizvajalce — postavljajo v smislu zakona o združenem delu v enakovreden položaj z vsemi našimi partnerji v predelovalni industriji, smo se kmetje zamislili. Ali bo vsaj v bodoče bolj držalo to, kar v teh zajetnih aktih dovolj razumljivo piše?

Kot člani Lesne in zadruge nastopamo kmetje organizirano v gozdarski kakor tudi v kmetijski proizvodnji z našimi glavnimi produkti kot so les, pitana živina in mleko. Na osnovi zakona o združenem delu, kakor tudi v smislu samoupravnega sporazuma, imamo kmetje kot pogodbeni tržni proizvajalci možnost in pravico, da spremljamo svoj proizvod do končne faze, da z našimi partnerji, to je predelovalno industrijo poslujemo na podlagi dohodkovnih odnosov.

Vseh teh pravic, ki jih imamo zapisane, tolikokrat podpisane in sodnijsko registrirane, se kmetje poslužujemo. To je v glavnem naloga članov naših samoupravnih organov, da se z našo predelovalno industrijo, to je z žagarskimi obrati, klavnico in mlekarno dohodkovno dogovarjajo. Kljub vsemu še tako prizadevnemu samoupravnemu sporazumevanju in dohodkovnemu dogovarjanju potegnemo kmetje često krajši konec.

Maloprodajne cene kmetijskih proizvodov so nekje zabetonirane in nad njimi ima nadzor družba. Od te cene odbijejo naši predelovalci režijske stroške, za obvezne sklade in vse družbene davke; kar še ostane, je odkupna cena za kmeta-proizvajalca. Nič se pri tem ne vpraša, ali so s tem pokriti proizvodni stroški ali je to za kmeta stimulativno ali ne?

Žagarska industrija se do kmeta dobavitelja surovine ne obnaša povsem dohodkovno. Vsaj po svojem vložnem delu ne. Medtem ko gozdarski obrati običajno zaključijo z majhno aktivno, si lahko žagarska industrija ustvarja velike sklade. Izhod iz položaja, ki zaradi investicijskega vlaganja ni rožnat, se išče le pri izpodbijanju odkupa lesa. Od lesa odvajamo kmetje velike davke, veliko odstotkov od odkupne cene, poleg tega pa 16 % od stroškov gospodarjenja za širši družbeni standard. Sredstva, ki smo jih vložili v gozdnokamionske ceste, ki pa služijo širšemu namenu, gredo v milijarde!

Tu velja pohvaliti IMONT Dravograd, ki je sicer naš zunanji partner, vendar se obnaša do gozdarstva v smislu sklenjenih dogovorov.

Kljub dohodkovnemu dogovarjanju tudi pri pitani živini in pri mleku dobimo samo tisto, kar ostane drugim. Cena pitane goveje živine nikoli ne dosega proizvodnih stroškov, težnja predeloval-

cev pa je, da jim pomagamo graditi in posodabljeni klavniške prostore.

Pri trgovini z mlekom nastaja zelo veliko stroškov s pastilizacijo: zbiranje in prevoz v mlekarno, ki je oddaljena do sto in več kilometrov, sam postopek in spet vožnja nazaj do potrošnika. Ti stroški, ki znašajo dobro tretino prodajne cene mleka na drobno, gredo v breme kmeta. Pri takšni trgovini z mlekom je nujno in prav, da se mleko pasteurizira, prav pa ni, da mora vse te stroške plačati kmet! S tem je podana velika solidarnost kmeta do potrošnika. Pa smo pomoči od nekoga sami še kako potrebni!

Po ustaljeni navadi si ob prelomu leta tudi poslovni partnerji izmenjamo med seboj čestitke in želje za še uspešnejše poslovanje. Tudi naša partnerja, Mesnina Dravograd in Mlekarna Celje, sta nam poslala prav prirčno novoletno voščilo, ki bo očitno ugodno vplivalo na medsebojne odnose in na dvig kmetijske proizvodnje!

Po odloku vet. inšpekcije nimajo kmetje, ki koljejo svojo živino, vstopa v klavniške prostore. Kmetje, ki bi klali na isti dan, naj pošljejo svojega delegata. Kaj takega si lahko privoščimo samo pri nas. To je za kmete, rejce pitane živine velika »klofuta«. Kmetje smo o tem na zborih veliko razpravljali in bili enotnega mnenja, da se vsakemu kmetu zabrani dostop v klavniško halo in v prostore, kjer je meso; dostop k vagi pa mora biti prost vsakemu lastniku zaklane živali! Saj je klavnica vendar zgrajena tako, da je med mesom in kmetom »bacilonoscem« steklena stena. Če bodo mesarji še naprej trmoglavili, naj odkupujejo na živo vago.

Nadalje je bilo na zborih ugotovljeno, da se v klavnici često nahajajo druge osebe, ki nimajo opravka s klanjem. Tu in še pri marsičem naj naredijo mesarji red v svoji hiši! Preberejo naj še enkrat vse naše samoupravne akte, ki so jih tudi sami podpisali in naj skušajo najti mesto, kjer piše o takšnih odnosih do kmeta, glavnega dobavitelja za klavnico!

Kljub razmeroma močno razviti industriji v naši regiji, pokrivamo potrebe po govejem mesu sami. Kmetje zato ne pričakujemo nobene pohvale, nočemo pa tudi nobene »brce«! Ta odnos klavnice do kmeta ni v skladu s socialističnimi načeli, bolj spominja na fevdalne čase, ko je kmet s klobukom v roki stal ponižno pred gospodom.

Prav tako lep pozdrav nam je poslala Mlekarna Celje. Po zdajnjem popravku cen za mleko, 1,67 din za tolščobno enoto, si je mlekarna samovoljno prilastila pravico, da prejmo 0,50 din izplačuje le za higiensko neoporečno mleko. Kmetje, mlečni proizvajalci, prav dobro vemo, da je mleko hitro kvarljiva roba in se zavedamo, da je treba pri tej proizvodnji podzvati vsaj minimalne higienske ukrepe; če pa kdaj kaj spodrigne, kar se lahko zgodi, naj bi bil kmet oškodovan za desetino že tako veliko preizkušeno odkupne cene. Kaj bi morali po teh merilih narediti s tistimi, ki so nam uničili toliko gozdvov?! Prekuhano higiensko oporečno mleko je še vedno užitno in neškodljivo, smreke pa, ki jo je uničil plin, ni več in je treba na drugo čakati po petdeset let. Nikakor ne zagovarjamo malomarnosti, ki je pri nekaterih proizvajalcih mleka še prisotna — pri tem morajo imeti kmetijski pospeševalci stalen nadzor — toda sankcije so z ozirom na to, da odkupna cena mleka še nikoli ni pokrila proizvodnih stroškov, le prehude!

Novice iz TIP Otiški vrh

Dne 21. 1. 1980 smo imeli delavci tovarne ivernih plošč Otiški vrh v NAMI Slovenj Gradec občni zbor osnovne organizacije sindikata. Na občnem zboru je bilo ocenjeno delo osnovne organizacije v preteklem mandatnem obdobju. Ocena je bila dokaj kritična. Ugotovljeno je bilo, da sindikalne skupine in poverjeniki niso odigrali tiste vloge, ki bi jo morali. Sindikalne skupine so bile ustanovljene z namenom, da bi bili delavci bolje informirani o dogajanjih in o svojem delu in bi tako preko svojih sindikalnih poverjenikov lažje prenašali svoje želje in hotenja. Tako pa so poverjeniki na sestankih izvršnega odbora vse prevečkrat zastopali svoja lastna mnenja. Premalo je bilo vključevanja pri obnavni naj-

NOVA OPREMA

V prejšnji številki VIHARNIKA smo objavili rezultate proizvodnje lesnoindustrijskih temeljnih organizacij za leto 1979. Za TOZD Nova oprema vodijo vse podatke o poslovanju njihove službe, zato podatki o doseganju plana proizvodnje niso bili zajeti v skupino lesnoindustrijskih TOZD.

V TOZD NOVA OPREMA so dosegli plan proizvodnje po oddelkih:

oddelek	plan n. ur	doseženo n. ur	%
mizarstvo	39.944	44.906	112,42
tapetništvo	131.819	144.827	109,87
vzmetnice	93.415	98.437	105,38
polyuretan	51.781	47.659	92,05
S k u p a j :	316.959	335.829	105,95

Opomba: n. ur = norma ur

I. R.

(Nadaljevanje s 6. strani)

Kaj naj storimo? Kolektiv tovarne dušika Ruše je pred kratkim razpravljal o ukinitvi proizvodnje zato, ker dela s to proizvodnjo izgubo. Kmetje ne moremo iti po taki poti. V živinorejsko proizvodnjo imamo poleg dela vloženih ogromno sredstev — tudi družbenih — ki jih moramo vračati samo s proizvodnjo. Zato bi bilo tako dejanje zelo neodgovorno do družbe, hkrati pa bi si odžagali vejo, na kateri sedimo. Zato je zelo neodgovorno od vsakega našega partnerja-predelovalca, ki misli izigravati kmeta-proizvajalca. Naj nihče ne jemlje s kakršnimikoli ukrepi veselja do kmetovanja tistim redkim, ki ga še imajo! Tudi to je zelo neodgovorno.

V zadnjem času je bilo izdanih že več odločb o tem, kaj kmet ne sme početi. Spomnimo se samo prepovedi klanja svinj na domu za širše potrebe! Prepričani smo lahko, da se bodo z izpolnjevanjem te odločbe kmečkemu turizmu vremena zjasnila. Kmetje pa bi bili najbolj veseli odločbe, na kateri bi črno na bellem pisalo, da svojih proizvodov ne smemo prodajati pod proizvodno ceno.

Ob ponovnem preverjanju naših samoupravnih aktov smo kmetje množično razpravljali tudi o teh problemih in prišli do enotne ugotovitve, da s takimi ukrepi ne bomo utrjevali medsebojnih odnosov in položaj kmeta. Tudi do kmeta-proizvajalca se je treba vesti tako, kot je zapisano in od vseh partnerjev podpisano v naših samoupravnih aktih!

Hrana je strateškega pomena!

Ajnžik

pomembnejših zadev, predvsem na področju nagrajevanja po delu, izboljšanja medsebojnih odnosov, odnosa do družbenih sredstev, discipline na delovnih mestih, samoupravnih sporazumov in pravilnikov in podobno.

Eden od bistvenih premikov v osnovni organizaciji sindikata pa je le pozitiven, in sicer je to področje sodelovanja z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v tovarni, predvsem pa z organizacijo zveze komunistov. Organiziranih je bilo precej skupnih sestankov in izvršenih nekaj skupnih akcij.

V samem programu za leto 1980 pa so vključene naloge, ki niso majhne in potrebno bo odpraviti pomanjkljivosti iz preteklega obdobja ter se resno in odgovorno lotiti dela. Kot prva in najpomembnejša naloga sindikata je vsekakor sodelovanje pri sestavi programa stabilizacije v letu 1980. To je predvsem aktivno vključevanje vseh zaposlenih pri obravnavi zaključnega računa in ocene gospodarjenja, dosledno izvajanje sprejetih ukrepov za odpravo napak in pomanjkljivosti, vestno opravljanje zadanih nalog, pravilno ravnanje z družbenimi sredstvi in premoženjem, hitro odpravljanje zastojev v proizvodnji.

Druga, nič manj pomembna naloga pa je sodelovanje in vključevanje pri pripravi srednjeročnega plana razvoja tovarne za obdobje 1981—1985. V programu je tudi zapisano, da se mora osnovna organizacija vključiti v razprave ob sprejemanju meril za plačilo delovne skupnosti skupnih služb in TOZD Blagovni promet. Kot ena izmed nalog je tudi sistem nagrajevanja po delu, ki ga je treba dopolniti tako, da bo sleherni delavec dejansko nagrajen za svoje vloženo delo in destimuliran za nedelo. Naloga sindikalnih poverjenikov je, da zbirajo vse pripombe na pravilnik o razporejanju ČD in delitvi sredstev za OD ter jih v pisni obliki posredujejo komisiji za nagrajevanje po delu. Na podlagi poznavanja razmer na posameznih delovnih mestih je dati tudi predloge komisiji za analitično ocenitev delovnih opravil, ki bo v letošnjem letu opravilo novo ocenitev na podlagi sprejete metodologije Zavoda za organizacijo poslovanja Ljubljana. Še poseben poudarek je dan uveljavljanju delegatskega sistema v tovarni. Sindikalni poverjeniki in delegati delavskega sveta morajo na seje izvršnega odbora in samoupravnih organov prihajati z mnenji delavcev in ne s svojimi osebnimi mnenji. Predviden je tudi sklic vodij delegacij za samoupravne interesne skupnosti ter skupno z njimi dogovor o nadaljnjem delu ter spodbudi za večjo aktivnost. Sindikalni poverjeniki in delegati delavskega sveta so dolžni seznanjati delavce o gradivu in problemih, ki se bodo obravnavali na zborih delavcev, pojasniti vse stvari, ki se bodo potrjevale na referendumih ter zagotoviti večjo udeležbo na zborih. Osnovna organizacija sindikata mora sodelovati skupno s strokovnimi službami, ki pripravljajo informacije ter jih je dolžna preko svojih sindikalnih poverjenikov prenašati na čim večji krog delavcev.

To je seveda samo kratek sprehod po programu dela, ki vsebuje še mnogo nalog in zadalžitev. Dosledno izvajanje teh nalog pa je seveda porok za dobro delovanje osnovne organizacije, ne nazadnje pa tudi porok za boljše poslovanje in doseganje dobrih rezultatov.

H. Janše

„Nagrada“ za trud in požrtvovalnost

Nagrajevanje po delu je šibka točka v naši delovni organizaciji. Pred dobrima dvema letoma smo določili osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke, jih referendumsko sprejeli kot samoupravne splošne akte, od takrat pa do danes pa se na tem področju ni nič bistvenega spremenilo. Kriteriji nagrajevanja so ozki in z njimi se ne da opredeliti oz. nagraditi večja požrtvovalnost do dela, kot pa jo zahteva neko delovno opravilo.

Delovna opravila in naloge so po svoji naravi različna. Lahko so kreativna ali zgolj operativna. In spet se lahko vprašamo, kje potegniti črto, kako ocenjevati delo oz. rezultate dela, ker je odvisno od posameznika kako bo prizadeven, požrtvovalen in kako bo z vsestranskim angažiranjem prispeval k doseganju le-teh.

V naši temeljni organizaciji, Tovarni pohišstva Pameče smo v zadnjih letih beležili velik razvoj in uspehe na podlagi našega dela in vsestranske prizadevnosti direktorja TOZD Bena Karnerja. Od začetka njegovega opravljanja del in nalog direktorja TOZD se je stanje v naši temeljni organizaciji spremenilo. Dobro sta organizirana proizvodnja in poslovanje, povečana je produktivnost dela, izboljšala se je tehnološka in delovna disciplina, spremenjeni so delovni pogoji, opravljena so bila velika investicijska dela, kar temeljno organizacijo uvršča med tehnološko moderno organizirane organizacije združenega dela. Pri teh kvalitetnih spremembah ima vsekakor veliko zaslug direktor TOZD Beno Karner, ki se je pri teh prizadevanjih veliko osebno angažiral in pri tem žrtvoval veliko svojega prostega časa. Največ truda je tov. Karner vložil poleg svojega rednega dela pri zasnovi in izvajanju investicijskih del, prevzeti pa je moral tudi nekatere druge naloge na tehničnem področju, kjer je dlje časa opravljal dela in naloge tehničnega vodje TOZD. Dne 31. 5. 1979 je prenehalo razmerje v naši TOZD tehničnemu vodji Pogorevcnik Janezu. Med tem časom je DS TOZD razpravljala o kadrovskem problemu delovnega opravila tehnični vodja. V zadnjih petih letih je bil tov. Pogorevcnik že tretji tehnični vodja, zato je bil utemeljen premislek glede razporeditve novega delavca na tako odgovorna dela in naloge in s tem v zvezi tudi glede razpisa le-teh.

Januarja 1979 smo pričeli s poskusnim obratovanjem v novih proizvodnih prostorih, s katerimi so nastopile tudi težave z uvajanjem nove tehnologije, težave za doseg kolektivskega plana proizvodnje, zaradi zaostanka v začetku leta. Ob odhodu tov. Pogorevcnika ni bilo v interesu TOZD, da bi pričel z uvajanjem nov delavec, ker so dela in naloge tehničnega vodje velikega pomena za doseg kolektivskega plana proizvodnje in s tem finančnega rezultata, zato je bilo potrebno delo na področju tehničnega vodstva nadaljevati z nespremenjenim tempom, kar pa z novim delavcem ne bi bilo mogoče. Direktor TOZD Beno Karner je zaradi svojih sposobnosti in poznavanja tekočih problemov poleg svojega dela prevzel naloge tehničnega vodstva.

V oktobru 1979 so že bili vidni rezultati v proizvodnji in dani pogoji za skoraj 100% doseganje letnega kolektivskega plana proizvodnje, zato je že bil primeren trenutek za objavo razpisa za sklenitev delovnega razmerja delovnega opravila tehničnega vodje oz. po-

močnika direktorja, kot je bila spremenjena in potrjena sistemizacija, obenem pa tudi za plačilo dodatnega opravljenega dela tov. Karnerja, kar je razpravljala DS na seji dne 28. 10. 1979 in sprejel sklep o izplačilu OD tov. Karnerju za nadomeščanje tehničnega vodje za čas od 1. 6. 1979 do 30. 10. 1979. Ob izplačilu OD tov. Karnerju za nadomeščanje je prišlo do prijave družbenemu pravobranilcu samoupravljanja in sicer kot dvom o upravičenosti sprejetega plačila. Družbeni pravobranilec samoupravljanja je osporoval formalne napake izplačila OD za nadomeščanje in na njegovo pobudo je DS TOZD preklical sklep o izplačilu OD za nadomeščanje.

V zvezi s tem dogodkom so se začele širiti neresnične in izmalicirane govorice, predvsem na območju DO Lesne, o izplačilih OD v Pamečah. Neinformiranost in človeška domišljija sta prispevali svoje in normalna reakcija tov. Karnerja je bila zahteva za odpoved delovnega razmerja v našem TOZD in zahteva za razčistitev in oceno njegovega dotedanjega dela. DS in DPO TOZD so s pomočjo gen. dir. tov. Planinšca in šefa sektorja za pravne in kadrovske zadeve razpravljali o zahtevah in odpovedi in k sodelovanju pritegnile strokovne službe delovne skupnosti za opravljanje del skupnega pomena, ki so pripravile opisno poročilo glede dela tov. Karnerja na področju projektiranja in izvedbe investicije v Pamečah (celoten povzetek poročila strokovnih služb).

Sodelovanje razvojnega sektorja s tov. Karnerjem, direktorjem TOZD TP Pameče, pri zasnovi projekta rekonstrukcije in modernizacije proizvodnje TP Pameče:

1. predpriprave za investicijski program
2. investicijski program
3. sodelovanje pri pridobivanju soglasij, tehnične in investicijske dokumentacije in nabavi strojne opreme.

1. Na iniciativo direktorja TOZD TP Pameče tov. Karnerja smo se maja 1977 dogovorili o smernicah in obsegu rekonstrukcije ter o planiranih učinkih, ki so bila osnova za delo na tehnološkem delu investicijskega programa.

2. Nosilec investicijskega programa je bil tov. Karner Beno, direktor TOZD s sodelavci programsko-razvojnega sektorja in ostalimi:

- tehnološki del — Stanovnik Janko
- energitika — Komljanec Janez
- elektroinstalacije — Ovnič Stanko
- gradbeni del — Volčanšek Miro
- analiza trga — Konečnik Ivan
- ekonomski del — Vergles Cvetka

Bistvo celotnega investicijskega programa je tehnološka zasnova. Bilo je narejeno več variant tehnologije, ki so se nanašale na mikro in makro lokacijo. Rezultat tega je bila dokončno izoblikovana tehnologija s predlogo lokacije. Pri razgovorih — debatah in odločitvah je tov. Karner vedno aktivno sodeloval s svojimi predlogi. Pri dokončanem oblikovanju tehnologije je bilo organiziranih več razgovorov z inozemskimi dobavitelji strojne opreme, kjer so se definirale nekatere podrobnosti tehnoloških faz. Tudi tu je vedno sodeloval tov. Karner. Investicijski program se je intenzivno izdeloval od junija do decembra 1977. Poleg tehnologije je investicijski program obdelal tudi energetsko, gradbeno in instalacijsko zasnovo — pri teh

delih se je tov. Karner posebno angažiral pri gradbeni zasnovi in usklajevanju ostalih projektov s tehnološkimi.

Pri izdelavi ekonomskega dela investicijskega programa je tov. Karner pripravil vse potrebne podatke (viri financiranja, kreditiranja, strukture in količine proizvodnje).

3. Tov. Karner se je močno angažiral pri pridobivanju soglasij za uvoz strojne in ostale opreme. Sodeloval je pri izbiri in definiranju vseh strojev in opreme.

Na področju del, ki jih je za rekonstrukcijo in modernizacijo TOZD TP Pameče izvrševal naš sektor, je potrebno pohvaliti prizadevanje, sodelovanje in iniciativnost direktorja TOZD tov. Karnerja, kar je imelo zasluge za aktivno in učinkovito delo na projektu. Končni rezultati prizadevanj so se pokazali v izredno kratkem času realizacije investicije.

b. Sodelovanje projektivno-investicijskega biroja s tov. Karnerjem, direktorjem TOZD TP Pameče, pri projektiranju in izvajanju investicij.

V skladu z investicijskim programom se je pričela izdelovati projektivno-izvedbena dokumentacija za objekte proizvodne hale, skladišča gotovih izdelkov, furnirnice in ureditve okolja. Izdelani so bili projekti za gradbeno, obrtniška in instalacijska dela. Izdelava je tekla v prvi polovici leta 1978 oz. so bili projekti dokončani do konca maja 1978. Izdelovalci projektne dokumentacije so bili GRADIS Ljubljana in Projektivni biro Dravograd, ob sodelovanju naših strokovnih sodelavcev. Vzporedno se je urejevala in pridobivala upravna dokumentacija in je bilo 28. junija 1978 pridobljeno gradbeno dovoljenje za proizvodno halo.

S pripravljalnimi deli se je pričelo v juniju, sama izvedba objektov pa juliju 1978, ki je bila dovršena do konca novembra, da se je lahko pričelo z montažo opreme. Ta je pogojevala tudi prekinitev proizvodnje. Poskusno obratovanje nove proizvodnje je pričelo 15. januarja 1979.

Za uresničitev tako obsežne investicijske naložbe nastopa zelo široka problematika, ki se je reševala s skupnim delom TOZD in tehničnimi službami DSSS, predvsem razvojnega in projektivno-investicijskega sektorja.

Aktivnost se je odražala predvsem v treh smereh: pri izdelavi tehnične dokumentacije, pripravi upravne dokumentacije in pri uresničevanju in nadzoru del.

Smatramo, da je nosilec investicije TOZD in direktor po svojem položaju koordinator in vodja izvedbe investicijske naložbe. Vendar ugotavljamo, da se je direktor TOZD TP Pameče, angažiral veliko več kot pa so bile njegove dolžnosti. Ta njegova angažiranost se je pokazala predvsem pri aktivnem vodenju in koordinaciji vseh priprav investicije in pri izvedbi del, sodeloval je pri reševanju problematike in delovanja projektne izvedbene dokumentacije, kakor tudi koordiniral in azuriral izvedbo del. V manjši meri pa je bilo njegovo vključevanje pri delih, ki izvirajo iz naslova nadzora nad izvedbo, ki so ga opravljali pooblašteni strokovnjaki projektivno-investicijskega sektorja.

Kolikor hočemo ovrednotiti delo direktorja TOZD pri izvedbi investicije moramo upoštevati naslednje:

— stroški se obračunajo po zato veljavni metodologiji in sicer ločeno za pripravo in

vodenje izdelave projektne dokumentacije in za pripravo upravne dokumentacije.

Reševanje finančne problematike na tem mestu ne upoštevamo. Poleg tega moramo upoštevati delež opravljenega dela strokovnih služb na DSSS in direktorja TOZD, pri tem pa še izluščiti dela, ki so bila opravljena nad njegovimi dolžnostmi.

Smatramo pa, da je takšna ocenitev oz. kolikor toliko eksaktni izračun vloženega dela težko ovrednotiti. To pa iz razloga, ker se je celotna problematika reševala timsko. Pri vseh TOZD, ki so trenutno v pripravi ali izvedbi večjih investicij, poleg direktorja sistemiziramo posebna delovna mesta (Mušenik,

Prevalje, Vižinga) in dejstvo je, da TP Pameče posebej delovna mesta v zvezi z investicijo ni imelo in je vsa ta opravila vršil v glavnem direktor sam, z delnim sodelovanjem ostalih sodelavcev na TOZD.

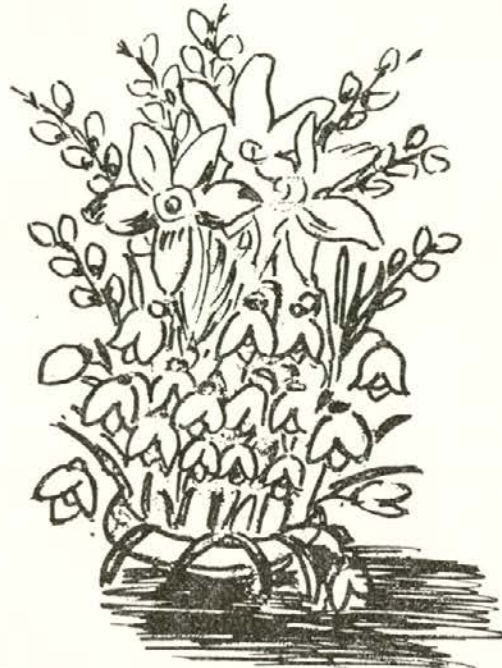
Poudariti še moramo, da je direktor TP Pameče s svojo aktivnostjo nesporno prispeval k temu, da je bila investicija izpeljana v takšnem roku. V nasprotnem primeru bi bila izvedba investicije časovno daljša, kar bi pomenilo za sabo podražitev pri izgradnji in večji izpad proizvodnje. Vendar tudi pri tem smatramo, da je kolikor toliko realna ocenitev tega težka. Možna pa je, in jo lahko izdela le zunanja specifična organizacija z uporabo uradnih statističnih podatkov.

Tudi s pomočjo strokovnih sodelavcev delovne skupnosti za opravljanje del skupnega pomena je bilo samoupravnim organom v temeljni organizaciji nemogoče realno prikazati in ovrednotiti dela tov. Karnerja v naši temeljni organizaciji, zato tudi ni prišlo do plačila le-tega, saj kot že uvodoma rečeno ni meril in kriterijev, s katerimi bi lahko nagradili dejansko opravljeno delo. Požrtvovalnost in trud lahko izkazuješ, za plačilo pa je večsah obrekovanje in natolcevanje, kot je bilo v primeru našega direktorja in zato naj ta članek, če ne v celoti, vsaj delno razjasni »situacijo« v Pamečah.

Kolektiv TOZD TP Pameče

Delavkam Lesne Slovenj Gradec,
kmečkim ženam in dekletom
čestitamo ob praznovanju dneva žena

DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE
SAMOUPRAVNI ORGANI
UREDNIŠKI ODBOR

Razmišljanja ob mednarodnem dnevu žena — 8. marcu

Ob praznovanju 8. marca se vse misli stekajo k ženi. To je en dan v letu, ko nas vsi zasipajo s čestitkami, najlepšimi željami, skratka vsi se nas spomnijo. Ta dan je pač dan žena.

Saj ne rečem, da žene nismo vesele pozornosti, ki smo je deležne na ta dan. Samo... Mislimo, da ni naš samo EN dan v letu. Mislimo, da nismo samo žene, matere... smo tudi delavke, družbenopolitične delavke, pa še aktivistke v raznih društvih in organizacijah.

Velikokrat razmišljamo o vsem, kar je bilo napisanega in povedanega o ŽENI. Sprejeti so bili sklepi za vključevanje le-teh v vse tokove življenja. Ugotovljeno je bilo, da žena ni več potisnjena v ozadje, ampak da je enakopravna, emancipirana.

Kajne, da se lepo sliši. Pa je tudi v resnici tako? Ali se izvršujejo sklepi, ki pravijo, kako je treba ženam omogočiti, da se bodo lahko enakopravno vključile v vse oblike delovanja?

Žena je tista, ki skrbi za dom, družino, dela na polju, v tovarnah, tudi na izmene in še marsikje tudi ponoči. Pa kljub temu sodeluje v družbenopolitičnih organizacijah, hodi na sestanke, skratka je polno angažirana. Ko pride domov jo čaka vse, mož, otroci. Treba jih je hraniti, skrbeti zanje, pomagati pri delu za šolo, pa še jim

posvetiti svoj prosti čas. V življenju pa tudi ne gre vse gladko. Pride bolezen, zopet je žena tista, ki ostane doma, da skrbi za bolnega otroka. Poleg tega še vedno ni povsod urejeno varstvo za otroke, pa je že zopet žena tista, ki mora urediti vse, da so otroci na varnem.

Me žene mislimo, da je letos ravno pravi čas, da nam posvetite več pozornosti.

Pripravljajo se srednjeročni programi razvoja za naslednje petletno obdobje in pri tem bi želele, da se razrešijo problemi otroškega varstva, celodnevne šole, zdravstvenega varstva in stanovanjske izgradnje, preusmerjanje ženske mladine in delavke v perspektivne poklice. Treba bo razmisliti o zmanjšanju izostankov z dela z organizirano pomočjo družini in ustreznejšo razporeditvijo delovnega časa. Končno bo treba urediti status kmetice in delavke ter izpolniti vse socialne pravice, ki so s tem povezane.

Ali se vam ne zdi prav tovariši sodelavci, da nam posvetite kakšno točko dnevnega reda na sestanku sindikata, zveze komunistov ter nas vprašate, kako se počutimo na delovnem mestu, kaj bi želele znati, kaj bi želele imeti?

Mislimo, da nam lahko veliko pomagate. Mogoče pa bi le razmislili o tem!
Vaše sodelavke

NJEN PRAZNIK

Zavita v debel volnen pled sedi za pečjo in med prsti ji drsijo jagode debelega rožnega venca. Kdove, kako star je že in koliko rodov ga je jemalo v roke. Velik lesen molek, ki skozi stoletja visi nad mizo v kotu zdaj le še ona jemlje v roke. Niti opaziti ni, da bi molila, le ustnice ji podrhtavajo in včasih se zasliši globok vzdih. Tako rada ima to tišino, da v miru pokramlja z Bogom, kot sama pravi in ni ji mar, če se kdo od pravnukov iz nje ponorčuje, le malce bridko ji postane ob misli, da bodo z njo pokopali tudi globoko vero te hiše.

Zunaj zopet zatuli okrog vogalov veter in goste snežinke zastrejo okna. Ne more in ne more že biti prava pomlad, ona pa že komaj čaka, da se ogreje na soncu. Še bolj se stisne k topli krušni peči in iz razmišljanja jo zdrami ropot posode iz kuhinje in vrišč otrok, ki se pode po hodniku.

Takrat ji roke omahnejo in prsti obstoje med debelimi jagodami. Pogled ji obstane na steni kjer vise slike njenih otrok. V mislih poroma k njim, leta nazaj ko jih je še jemala na roke. Prvi ob oknu je France. Živa podoba pokojnega moža, prvorojenec in njen najljubši od vseh. Ko so ji dvajsetletnega ubili Nemci in ga je objela mrtvega, so ji ubili tudi del njenega srca. Ostala ji je samo njegova titovka, ki jo je poljubovala, ko je v nočeh brez sna objekovala njegovo smrt. Ob njem je Marica, modrooko dekle, nagajivega obraza. Še čisto mlado je vzela tujina, kjer si je v daljni Kanadi ustvarila družino. Nikoli več je ni videla, le tu in tam se ji še oglasi. Ko se je rodila, je mož zagodrnjal: »Zdaj imaš punčaro, tretji mora biti sin.« Res, Marica je bila najmanj njena, mož pa jo je kljub vsemu imel najraje in vedno je tarnal, ker je šla v svet. Tretji in četrti sta dvojčka, Miha in Martin. Rodila sta se pet let pred vojno in ju vojna vihra še ni prizadela. Ko je povila ta dva, je očitajoče rekla možu: »No, a zdaj ti bo enkrat dovolj fantov«, on pa si je od veselja nad sinovi izgovoril še četrtega. Kljub njenemu negodovanju je tik ob začetku vojne položila v zibel še Primoža, in ko so ji ubili njenega prvorojenca je leto zatem dala življenje še Juriju. On, zadnji ji je pomagal vsaj malce zaceliti rano za Francetom. Miha in Martin sta bila vsa nora na učenje in oče je napel vse sile, da sta se lahko izsolala. Kar malce s ponosom pomisli na Miha, ki je profesor, Martin pa, ki je obstal na učiteljskem mestu, je bil vedno do nje najbolj gosposki in kar nič kaj prijetno se ni nikoli počutila ob njem. Kot bi se bil že v študentskih letih malce sramoval nje, preproste in zgarane kmečke ženice, ki je znosila nič koliko košar jajc in masla v Ljubljano, da sta lahko z očetom v tistih težkih letih po vojni šolala sinove. Saj je vedela, da mu je nerodno, ko je v širokem dolgem krilu in z nazaj zavezano ruto, pa v oguljenih čevljih prišla k njima, toda kaj je hotela, niti za najnujnejše ni bilo, kaj šele zanjo. Nekam z grenkobo, pa hkrati z nekim trpkim ponosom zmagovalja se spominja tistih let.

Primož je prišel skoraj neopazno do svojega poklica. Že kot deček se je rad mudil pri sosedu, kovaču in ves nor je bil na konje, ki so jih furmani pripeljali kovat. Tu se je izučil obrti brez večjih stroškov in danes v svoji kovačiji preživlja številno družino. Osem otrok ima. Ob njegovi podobi se nasmehne — po obrazu je podoben njej, po značaju pa očetu — kup otrok in neizmerna delavnost.

Skoraj je že pri kraju pri svojih otrocih in spominih, ostane le še Jurij, njen najmlajši. Samo on se je odzval klicu zemlje in ostal doma. Ko se je poročil, je bila ona že vsa zgarana in betežna. »Le kaj bi jim bila v napoto,« je pomislila takrat in hotela, da jo dajo v dom ostarelih. »Ne, v dom pa ne, tu boste in konec,« je takrat vzrojil sicer tihi in ponižni Jurij. »Prej ste skrbeli vi za nas, zdaj bomo pa mi za vas.« Kako hvaležna mu je bila za te besede.

Pogled ji obvisi še na možu, ki jo resno motri z slike na steni. »Skoda Franc, da te ni več. Tako sama sem, čeprav jih je toliko okrog mene. Toda tebe ni. Veš navajena sem te bila in kar odkrita si bodiva, da sva se zelo razumela. Lepo starost sva učakala skupaj, toda ti dve leti kar te ni, se mi zdita kot večnost. Rada bi prišla za teboj, le kaj bi brez tebe.«

Zdi se ji, da ga vidi kako stoji pred njo, drži v levici svojo zvesto pipo, z desnico pa si viha brke, na katere je bil vedno tako ponosen. Spet se zave in zdrami iz spominov. V izbi je že skoraj tema in kar hvaležna je, da so jo pustili tako dolgo samo. »Najbrž mislijo, da spim«, pomisli. Iz kuhinje diši po ocvrti čebuli in šele takrat se domisli, da nocoj kuha sin. Dan žena je in snaha je odšla v vas na proslavo. Ko bo minila polnoč bo šel še Jurij. Nasmehne se ob misli, da se sin nocoj vrti po kuhinji. »Le kdaj si kupal namesto mene France?«, se spet obrne v mislih k možu. »Takrat, ko sem ob rojstvu otrok legla za dva dni, si vzel v roke kupalnico. Skuhal pa nisi drugega kot kurjo juho, pa še ta ti je vedno vrela, kot bi kupal krompir. In ko si krmil prašiče, so te ob tvoji skopušnosti vedno jezno obkrolili in so komaj čakali dneva, da jim prinesem sama kaj boljšega. Ja dancs je pa drugače. Včasih nihče ni vedel za dan žena.«

S pogledom objame šopke nageljnov, ki so jih ji nanosili otroci in vnuki, med njimi pa se košatijo bogate vizitke. Tako toplo ji postane ob misli, da jo imajo radi in nekeje globoko v njej se za hip porodi želja po življenju, čeprav že stoji na njegovi zadnji stopnički. Glava ji klone in misli se razblinijo v spanec. Predrami jo šele glasno govorjenje vračajočih se v vasi, njene roke pa spet samogibno zdrse med jagodami in mrmrlajoča »Češčena Marija« se zliva v temo za srečo njenih otrok, za katere je živila.

Anica Klavž-Kumer

OB 8. MARCU

Ko 8. marec je pokazal koledar, ko rož rdečih si dobila v dar, topli se roka je roke dotaknila, solza v očeh se je zaiskrila.

Ne rože rdeče, ne roka topla, privabit ne more na lica nasmeh, ker v srcu je rana globoka.

Rana, ki peče — skeli, brez spanca prečute noči, ko veke se trudne zapro, šele, ko se noč poslovi.

A žena in mati, ki te tare gorje, vzravnaj se, usodi odločno poglej v oči, to dalo TI bode novih moči.

Vetru prisluhni, ki tiho šepče, tudi za TE žalostna mati še kanček je sreče.

V. Gerl

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se želim zahvaliti mojim sodelavkam v družbeni prehrani TIP, sodelavcem izmene D ter osnovni organizaciji sindikata za poslopitev ter darila, ki sem jih sprejela. Prav tako vam želim obilo uspeha pri delu.

Vaša Tončka

ZAHVALA

OOS delovne skupnosti za opravljanje del skupnega pomena se pristrčno zahvaljujem za povabilo na občni zbor. Žal se iz zdravstvenih razlogov občnega zbora nisem mogla udeležiti. Iskreno čestitam avtorju, ki je sestavljal in narisal vabilo.

Puncerjeva

ZAHVALA

Ob izgubi očeta Sušnik Franca, se najtopleje zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata Tovarne pohištna Prevalje, za izkazano spoštovanje do svojega nekdanjega sodelavca.

Prav tako se zahvaljujem sodelavcem TOK Gozdarstva Ravne za izkazano pozornost in prav vsem, ki ste ga sprejeli na zadnjo pot — hvala.

V. Gerl

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija, n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Vrhnjak, Tone Modic, Ludvik Kotnik, Jože Gosak, Marija Krautberger, Oto Cegovnik, Hedvika Janše, Jurij Sumečnik, Andrej Sertel, Marjan Čuješ, Maks Nabernik. — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič, naklada: 5000 izvodov. — Kličejli in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1980

VERA PIRTOVŠEK

Svojo 35. letno delo je zaključila dne 31. 12. 1979.

Še polna moči in zdravja se je decembra lani v krogu vseh sodelavcev žage Mislinja poslovila od nas.

Rodila se je v delavski družini, dne 26. 1. 1929 v Sentilju pri Mislinji. Otroška leta je preživela v toplem družinskem krogu. Ni ji bilo prizanešeno gorje okupacije, ki jo je presenetilo v 6. razredu osnovne šole. Okupacija ji je prekrizala vse načrte za bodočnost.

Kot nadarjeno dekle pa ni izgubila želje po izobraževanju. Zaposlila se je kot gospodinjska pomočnica, ko je bila stara 15 let. Po osvoboditvi pa se je odločila, da nadoknadi izgubljeno.

Njeno strokovno usposabljanje se je začelo najprej v Brežicah, pozneje pa se je nadaljevalo v Mariboru.

Leta 1948 se je zaposlila na žagi Mislinja kot pisarniška delavka. Pozneje pa so ji bile zaupane naloge knjigovodje osebnih dohodkov, kar je vršila do upokojitve.

Njena angažiranost pa se je odražala tudi na drugih področjih družbenega življenja.

Kjerkoli se je sejalo seme napredka, je bila prisotna, v OO sindikata, v krajevni skupnosti Mislinja, kot dolgoletna tajnica Rdečega križa je prispevala k uspešnim krvodajalskim akcijam. V TOZD je prispevala pomemben delež k razvoju in napredku samoupravljanja, še posebej k uresničevanju zakona o združenem delu.

Za tvoje delo in tovarišstvo se ti delavci žage Mislinja prisrčno zahvaljujemo.

Želimo ti veliko zdravja in vedrine ter, da nas še večkrat obišeš.

Sodelavci TOZD žaga Mislinja

MIRKO KRANJC

Pride čas, ko se je treba posloviti od sodelavcev, s katerimi smo dolga leta delili probleme, težave, veselje in uspehe. Tako smo se v mesecu decembru 1979 na TOZD Žaga Mislinja v krogu sodelavcev poslovili od Mirka Kranjca, ki je odšel v zaslužen pokoj. Malo je ljudi, ki bi bili pripravljeni tako nesebično pomagati in nikoli mu ni bilo odveč, da je tudi ure zasluženega popoldanskega počitka prebil na žagi. Čeprav ni bil ravno trdnega zdravja, delo nikoli ni trpelo. Vedno je našel tolažilno besedo za vsakega, ki je bil v težavah. Strmel je za tem, da bi se delo na žagi, ki ni ravno lahko, izboljšalo in da bi delavcem bilo delo veselje in ne breme. Težko bomo našli nadomestilo za človeka, ki nikoli ni vedel, kaj je nespoznan z delavci in kaj so nepremostljive težave. Vsi delavci žage Mislinja vemo, da odhod v pokoj ni lahek in da je v veliko olajšanje misel, da si vložil v delo veliko truda in tudi del sebe. Prav to pa velja za Mirka Kranjca.

Težko delo in veliko življenjskega optimizma pa sta sili, ki sta se kot nevidna nit vlekli skozi njegovo življenje. Težko je bilo slovo od dolgoletnega so-

delavca, prav tako pa je bilo težko in odgovorno njegovo delo vodje žagalnice, ki ga je dolga leta vestno opravljal. Vsi njegovi sodelavci smo prepričani, da to ni bilo naše zadnje srečanje.

Mirko, želimo ti veliko zdravja ter sreče in se ti zahvaljujemo za dolgoletni trud in delo.

Sodelavci TOZD žaga Mislinja

HVALA VAM!

Tovarna ivernih plošč je ena izmed »najmlajših« temeljnih organizacij združenega dela v okviru delovne organizacije LESNA Slovenj Gradec in obnem kolektiv s sorazmeroma nizko poprečno starostjo zaposlenih. Zato sedaj nismo imeli veliko delavcev, ki bi odšli v pokoj. V letu 1979 pa se je tudi pri nas »vsul plaz« in zapustili so nas kar štirje sodelavci, ki že uživajo svoj zaslužen pokoj.

Mislím, da se je težko s par besedami zahvaliti vsem za vse, kar so naredili za naš kolektiv. Vem pa, da je vsak izmed njih pustil tukaj del sebe tako, da lahko rečem v imenu vseh delavcev tovarne — hvala vam za vse, za vaše delo, za vaše prijateljstvo. Želimo, da bi se še radi vračali v tovarno ter sledili našemu napredku, prav veseli vas bomo. V zasluženem pokoji pa vam želimo čimveč lepih in zdravih dni v krogu svojih družin.

FRANC LAZNIK

Tov. LAZNIK Franc se je rodil 22. 3. 1933 kot kmečki sin v družini, kjer je bilo 12 otrok, zato niso imeli lahkega življenja. Med vojno je bila družina vključena v NOB in pomagala partizanom. Tov. LAZNIK je kljub svoji mladosti pomagal na različne načine. Nosil je pošto, pomagal pri zbiranju orožja, hrane in zdravil za partizane. Po končani vojni se je pričel učiti pri LIP Slovenj Gradec za mizarja. Nato je odšel na služenje vojaškega roka. Po vrnitvi pa se je zaposlil pri Novi opremi Slovenj Gradec.

Zaradi stanovanjskega problema je bil primoran zamenjati službo in se za-

(Nadaljevanje na 12. strani)

(Nadaljevanje z 11. strani)

posliti pri Socialnem zavarovanju kot bolniški kontrolor, ker so mu poleg dela nudili tudi primerno stanovanje za družino.

Leta 1972 je bil tov. LAZNIK operiran zaradi rane na želodcu in zaradi svoje bolezni se je moral zaposliti drugje. Tako je bil sprejet v naši tovarni za vratarja. Tov. LAZNIKU se je zdravje vedno bolj slabšalo in prejšnji bolezni so se pridružile še druge in leta 1979 je bil upokojen kot invalid I. stopnje.

Tov. LAZNIKU se zahvaljujemo za delo v naši tovarni in za ves trud, predvsem pa mu želimo več zdravja.

FRANC URŠEJ

Tov. Uršej se je rodil 28. septembra 1919 v Mislinji. Z materjo sta živela sama. Osnovno šolo je obiskoval v Šentilju pri Mislinji. Po končani šoli je delal pri kmetih, da se je lahko z materjo preživljal. Nato pa se je zaposlil na Jeromlovi žagi v Šentilju. Leta 1939 je odšel na služenje vojaškega roka v Niš. Na začetku vojne je bil poslan v ujetništvo, kjer je bil do konca leta 1941 in od tam izpuščen domov. Po prihodu domov pa so ga ujeli Nemci in prisilno je bil mobiliziran v nemško vojsko. Po končani vojni se je vrnil domov v Mislinjo, kjer se je zaposlil pri gozdni upravi v Mislinji in tam delal kot delavec pri nakladanju vagonov. Leta 1950 se je v Mislinji tudi poročil in ima štiri dekleta, ki so že skoraj vsa pri svojem »kruhu«, samo še najmljaša obiskuje srednjo šolo.

Po izgradnji centralnega lesnega skladišča v Otiškem vrhu je bila ukinjena skladiščna služba v Mislinji. Tako se je leta 1973 zaposlil v tovarni ivernih plošč kot delavec v skladišču gotovih izdelkov. Tov. URŠEJA sem vprašala, kako se je vživel na novem delovnem mestu, ki je bilo tako drugačno, cd ti-

stega, ki ga je opravljal v Mislinji. Pa mi je povedal, da ga je motila le vožnja z avtobusom, da pa se je drugače dela v tovarni hitro navadil.

Tov. URŠEJ je bil priden in vesten delavec. Ob odhodu v pokoj mu želimo še mnogo lepih trenutkov. Sedaj bo imel več časa tudi zase in povedal mi je, da bo svoj prosti čas izkoristil za delo, saj je vedno treba kaj postoriti.

ANTON MAJCEN

Tov. MAJCEN se je rodil 24. decembra 1919 pri Tomažu v Slovenskih Goricah. Po končani osemletki je ostal doma na kmetiji ter pomagal staršem pri delu. V tistem času namreč ni bilo take možnosti za nadaljnje šolanje kot danes. Prav tako je bilo težko najti primerno zaposlitev. V jeseni leta 1939 je bil poklican na služenje vojaškega roka v Vršac, kjer je bil od leta 1941, ko je nemški okupator zasedel našo domovino. Nemci so ga ujeli ter poslali v koncentracijsko taborišče, od koder je prišel 29. novembra 1942. Čez zimo je ostal doma, marca 1943 pa so ga Nemci prisilno mobilizirali v vojsko, kjer je moral ostati do konca vojne. Po končani vojni pa je bil mobiliziran v jugoslovansko vojsko, kjer je ostal do 28. avgusta 1946.

Po končanem služenju vojske se je tov. MAJCEN zaposlil v Železarni Ravne, kjer je delal 18 mesecev in se takoj nato zaposlil pri Okrajni zadružni zvezi Dravograd. Leta 1959 se je Okrajna zadružna zveza razformirala in ustanovljena je bila Kmetijska zadruga Dravograd, kjer je tov. MAJCEN delal vse do leta 1972, ko se je 1. junija zaposlil v tovarni ivernih plošč na delovnem mestu traktorista.

Tov. Majcen je svoje delo opravljal vestno ter izpolnjeval zadane mu naloge. V letu 1979 pa je dočkal starostno upokožitev.

TONČKA KAC

Tov. KAC Tončka se je rodila 10. maja 1923 leta v Šentjanžu pri Dravogradu. Njena prva zaposlitev je bila v Tekstilni tovarni v Otiškem vrhu, kjer je opravljala delo likalke. Zaradi majhnega otroka je bila primorana zapustiti delo ter se posvetiti svoji družini.

Ponovno pa se je zaposlila oktobra 1975 v naši tovarni, kjer je opravljala delo kuharice v družbeni prehrani. Tončka je svoje delo opravljala v redu, pa čeprav je morala večkrat sprejeti tudi kak očitok zaradi »slabe« malice. Pa je tudi tega vedno sprejela na šaljiv način.

Po uvedbi četrte izmene je tudi Tončka morala delati »v petek in svedek«, seveda prav tako kot ostali tudi ponoči. Pričela je bolehati, prestala pa je tudi težko operacijo grla.

Na predlog zdravnikov in komisije je bila Tončka koncem leta 1979 invalidsko upokojena.

H. Janše

Življenje, glejte, ni nikoli niti tako slabo, niti tako dobro, kakor se človeku zdi.

Erasmus

Novi prispevki k stroškom zdravstvenega varstva

Zbori uporabnikov in zbori izvajalcev občinskih zdravstvenih skupnosti:

Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Velenje in Mozirje so na seji, dne 28. januarja 1980 sprejeli valorizirano

LISTO PRISPEVKOV

uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva

Uporabniki zdravstvenega varstva prispevajo k stroškom za naslednje zdravstvene storitve, zdravila in pripomočke sledeče zneske:

1. Za prvi kurativni pregled v splošnih in obratnih ambulantah ter dispanzerjih v zvezi s posameznim primerom zdravljenja	din	30
2. Za prvi obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo uporabnika ali njegovih svojcev		85
3. Zobo zdravstvene storitve ter pripomočke, in sicer:		
— za vsako zalivko		30
— za prvi pregled pri stomatologu — specialistu		30
— za polno kovinsko prevleko		225
— za vsake druge prevleke		270
— za inlay nazidek		150
— za vsako krono (z zatičkom)		330
— za vsak člen v mostovni konstrukciji		150
— za vsako nadomestilo fasete, cementiranje stare prevleke, demontažo prevleke ali kron, oddelitev vmesnega člana ali gredi		50
— za začasno prevleko ali člen v začasnem mostičku		70
— za gred, opornico ali jahač		180
— za vsako totalno protezo		480
— za vsako parcialno protezo		600

— za vsako bazo kovinske proteze, dodatno k parcialni protezi	525
— za vsako začasno protezo	450
— za vsako reparaturo, prilagoditev stare proteze, podložitev ali reokluzijo	75
4. Za vsak prvi pregled pri zdravniku specialistu z napotnico zdravnika ali brez nje, če ta ni predpisana	75
5. Za vsak rtg. posnetek, tudi zob (za največ 6 posnetkov pri snemanju) v ambulantah in dispanzerjih	5
6. Za prvi prevoz z reševalnimi vozili in posebnimi prevoznimi sredstvi, ki ga potrdi zdravnik v zvezi s posameznim primerom zdravljenja	85
7. Za zdravilo, pomožni in sanitetni material ob prevzemu v lekarni na recept	25
8. Za kontracepcijska sredstva, ki se nudijo uporabnikom v ambulantah in dispanzerjih	150
9. Za proteze, ortotične pripomočke, aparat za ekstenzijo in prosto stoječi postelji trapez	225
10. Za nepodložene usnjene rokavice, estetske rokavice za protezo in navleke za krn po amputaciji	225
11. Za ortopedske čevlje	450
12. Za kilni pas	225
13. Za bergle	30
14. Za aparat za omogočanje glasnega govora	300
15. Za medicinski del oskrbe v bolnišnicah, specialnih zavodih, inštitutih ter naravnih zdraviliščih pri neprekinjeni oskrbi za največ 15 dni oziroma pri večkratni oskrbi za največ 30 dni v koledarskem letu — dnevno	40
16. Za očala	60
17. Za kontaktna stekla	135
18. Za očesno protezo	150
19. Za ojačevalni slušni aparat	300

Ta lista se uporablja od 1. februarja 1980 dalje.

Oprostitev prispevka za zdravstvene storitve, zdravila in pripomočke ostanejo enake kot do sedaj. Tudi postopek za določeno oprostitev je enak.

Jurij ŠUMEČNIK

Tehnična izboljšava na TOZD centralnem lesnem skladišču Otiški vrh

Na osnovi samoupravnega sporazuma o inventivni dejavnosti DO LESNA Gozdarstva in lesne industrije Slovenj Gradec je delavski svet TOZD Centralnega lesnega skladišča Otiški vrh uvedel postopek za priznanje tehnične izboljšave vodji vzdrževanja tov. KRAJČER Branku, ki je po svoji zamisli izdelal s sodelavci mazalno napravo za sortirni transporter linije debele oblovine. Delavski svet je imenovali tudi komisijo, ki je pregledala napravo in njeno delovanje ter podala predlog delavskemu svetu za priznanje tehnične izboljšave in za priznanje ustrezne nagrade v skladu s samoupravnim sporazumom o inventivni dejavnosti.

Namen izdelave naprave za mazanje je bil odpraviti dosedanje neustrezno mazanje vodil in sojemalcev na sortirnem transporterju linije beljenja, krojenja in čeljenja debele oblovine, saj se je do sedaj vršilo to mazanje ročno s tem, da se je zaradi tega morala ustavljati linija.

Mazalno napravo sestavlja rezervoar, v katerem lahko nalijemo 160 l strojnega olja, ki zadošča za mazanje ca. 320 obratovalnih ur sortirnega transporterja. Rezervoar je opremljen še z zračnim filtrom in ventilom za izpust olja, na vrhu pa je odprtina s pokrovom, ki je namenjena čiščenju rezervoarja in nali-

vanju olja. Zasun 3/4" služi za zapiranje dovoda olja, dva zasuna 3/8" pa služita za regulacijo pretoka olja. Montirana sta tudi

dva magnetno-elektro ventila, ki zapirata oz. odpirata pretok olja. V rezervoar pa je še (Nadaljevanje na 14. strani)

KRAJČER BRANKO

Rojen je bil 14. 10. 1946 v Bukovski vasi. Osnovno šolo je obiskoval v Šentjanžu in Slovenj Gradcu, nato se je vpisal v poklicno Elektrogospodarsko šolo v Mariboru in jo uspešno dokončal.

Po končanem šolanju je začel delati v Gorenju v Velenju, 1. septembra 1972 pa se je zaposlil na TOZD CLS, kjer opravlja naloge in opravila vodje vzdrževanja.

Opravljanje njegovega dela mu je omogočilo vpogled v celotni proces dela na TOZD. Tako je spoznal nekatere pomanjkljivosti linije debele oblovine. Ugotovil je, da ročno mazanje povzroča precejšnje zastoje v proizvodnji, zato je začel razmišljati o vgraditvi mazalne naprave v sortirni transporter linije debele oblovine.

Z realizacijo njegove zamisli so odpravljeni obratovalni zastoji, poraba olja je manjša, ročno mazanje ni več potrebno. Zato bodo od slej zaposlovali enega delavca manj, predvsem pa je odpravljena bistvena napaka za človeka — odpravljena je nevarnost delovnih nezgod.

Delavci TOZD CLS so z velikim odobravanjem sprejeli njegov prispevek k izboljšanju delovnega procesa.

I. R.

vgrajen grelec z močjo 1500 W. Vsi elektro elementi na mazalni napravi se napajajo iz komandne omare in iz podrazdelilca na sortirnem transporterju. Krmilno signalna oprema za dolžinsko posluževanje in nadzor je montirana na komandnem pultu in na razdelilcu, ki je nameščen na rezervoarju. Elektroinstalacija je izvedena tako, da teče iz stikalne omare elektrokabel in služi za krmiljenje krmilno signalnih elementov na napravi, napajanje pa se vrši prek ločilnega transformatorja.

Delovanje mazalne naprave:

Mazanje vklopimo prek stikala na komandnem pultu, z vklopom stikala pa se aktivira kontaktor, ki se nahaja v razdelilcu na mazalni napravi. Prek kontaktorja se vklopita elektro-magnetna ventila, ki odpreta dotok olja. V primeru, da se sortirni transporter iz kakršnega koli vzroka ustavi, se avtomatsko ustavi tudi mazanje. V zimskem času, ko je temperatura -10°C se lahko

vklopi grelec, ki je montiran v rezervoarju, olje pa lahko segrevamo do 30°C zaradi boljšega pretoka in boljšega oprijemanja navodila sortirnika. Grelec prav tako vklopimo prek stikala, izklop in ponovni vklop pa uravnava dva termostata, ki sta montirata zaradi večje varnosti pri segrevanju olja. Prednost mazalne naprave je predvsem v manjši porabi olja, saj je poraba olja sedaj za polovico manjša kot pri prejšnjem ročnem mazanju. Z boljšim mazanjem se tudi podaljšuje življenjska doba vodila in sojemalcev, prihranek pa je tudi v času, saj se je s tem povečala prepustnost linije za 89 ur na leto (pri letni količini 53.000 m^3) prav za toliko ur pa je zmanjšana tudi poraba ur za mazanje, katere je opravil mehanik ali mazač.

Izračun prihranka tehnične izboljšave kot osnova za odškodnino:

1. zmanjšana poraba srednje težkega strojnega olja za 2.112 obratov. ur v enem letu $1.0561 \times 29,00 = 30.624,00$ din,

2. porabljene ure za mazanje v enem letu $89 \text{ ur} \times 88,00 \text{ din} = 7.832,00$ din,
s k u p a j : 38.456,00 din

Stroški izdelave mazalne naprave so znašali 7.730,00 din.

Stroški izdelave naprave naj bi se odšteli od osnove za izračun odškodnine, vendar je komisija predlagala, da se le ta kompenzira z vrednostjo, ki jo prinaša večja prepustnost linije, t. j. za 89 ur letno, kar v izračunu ni posebej prikazano kot gospodarski učinek.

Na osnovi teh izračunov znaša odškodnina za tehnično izboljšavo v enem letu 4.345,00 din, kar je delavski svet na osnovi poročila tudi potrdil.

V naši temeljni organizaciji so takšne izboljšave pomembne, vrednotenje teh izboljšav in njihovo nagrajevanje pa spodbuja tudi ostale delavce, da bi sodelovali v tej dejavnosti oz. dajali koristne predloge in predlagali izboljšave.

Jurhar Drago

Faksimile zapisnika prvega posveta delavskega sveta

sestavljen dne 14. 10. 1950 ob priliki prvega posveta delavskega sveta iz izvolitve predsednika delavskega sveta ter imenovanja podjetja Gospodarskega gospodarstva slovenskega delovnega kolektiva. Posvet delavskega sveta otvorila ob 9 uri dopolnilni predstavnik sind. podružnice tov. Golob Jože in sekretar GG-ja slovenskega delovnega kolektiva.

Prisotni: 27 izvoljenih kandidatov, 3 kandidati opravičeno odsotni član vlade IRS in ministri za gospodarstvo tov. Avdič Jelač direktor podjetja tov. Fotocnik Martin in predstavnik sindikata tov. Golob Jože.

Dnevni red posveta:

1. Izvolitve predsednika volilne komisije o izidu volitev in potrditev mandatov, članov delavskega sveta
2. Izvolitev predsednika delavskega sveta
3. Poročilo direktorja o dosežanjem delu in nalogah podjetja
4. a) določitev članov upravnega odbora
b) izvolitev upravnega odbora podjetja

ad 1.)

Predsednik volilne komisije tov. Golob Jože je podal poročilo o izidu volitev v delavski svet. Vsi navzoči člani so enoglasno potrdili mandate članov delavskega sveta brez da bi bilo potrebno izvoliti verifikacijsko komisijo.

ad 2.)

Predhodno se izvoli komisija za sestavo kandidatne liste ter tročlanske volilne komisije. S strani kandidatne komisije sta bila predlagana tov. Goltnik Miha in tov. Sinraj Ivan. Vsi navzoči so kandidatno listo potrdili s dviganjem rok. Neko se je prešlo na tajne volitve s listki. Rezultat volitev je bil sledeč: tov. Goltnik je dobil 4 glasove, tov. Sinraj Ivan pa 23 glasov.

Med tehničnimi pripravami za izvedbo volitev so tovariši ministri Jaka Avdič, direktor podjetja in sekretar podjetja izvoljenih članov toinačili v udeležnih nalogah delavskega sveta, predvsem pa součestni prisotne z amno funkcijo predsednika tako, da so prisotni lahko na podlagi tega izvolili predsednika, kateri bo tej funkciji najboljši odgovoril.

Izvoljeni Sinraj Ivan zavezanec mesto predsednika delavskega sveta, se prisotni navzoči za zavezanje katerega so mu prisotni izkazali.

ad 3.)

Tov. predsednik prosi direktorja podjetja, da poda poročilo o dosežanjem delu podjetja.

Tov. direktor je podal analizo poslovanja podjetja ločeno po sektorjih tov. Za tem je prišlo do daljše diskusije med direktorjem podjetja in člani del. sveta o delu in problemih podjetja.

ad 4- a)

Tov. predsednik pozove celotni svet da isti določi število članov upravnega odbora. Vsi prisotni so se strinjali s predlogom upr. odbora imena delavskega sveta, kateri je predlagal da se izvoli v upravljalni odbor šest članov.

Sinraj Ivan z ženo, Ivan je bil rojen 6. 5. 1904, umrl je 28. 2. 1970

delavci posameznih gospodarskih uprav so predlagali in svoje aradine za sestavo upravnega odbora sledede tovarišet:

- Sekretar Jozefa, gospan delavca
- Plešnik Urban, gospani delavec
- Goltnik Miha, gospani delavec
- Zlovo Vlado, komercijalist GG
- Kongrac Ivan, logar
- Poklič Miha, gospani delavec.

celoten svet se je s predlagano kandidatno listo strinjati, kakor se je izloilo na tajno glasovanje.

posamezni kandidati so dobili sledeče število glasov:

- Sekretar Jozefa, 27 glasov
- Plešnik Urban, 27 glasov
- Goltnik Miha 27 glasov
- Zlovo Vlado, 26 glasov
- Kongrac Ivan, 25 glasov
- Poklič Miha 27 glasov.

kandidati so dobili sledeče glasove:

- Vinar Rudi, 1 glas
- Propec Ivan, 1 glas
- Partini Andrej, 1 glas.

vo volitvah v upravljalni odbor proda tov. predsednik delavskega sveta povabil člana vlade - ministru za gospodarstvo tov. Avdič-a. Isti je govoril v imenu delovnega sloveca, o narodno osvobodilni borbi jugoslovanskih narodov ter o tem v zvezi o pridobitvah v narodno osvobodilni borbi ter povdarja, da je smiselno teh pridobitev tudi ta, da damo prejšnja vodstva podjetja v ruke delavcev. Ob zaključku govora čestita tov. ministru izvoljenim in jih pozove k splošnem delu.

Na tej priliki predlaga tov. Stern, da se pošlje resolucija GK KPS in ministru za gospodarstvo ker so vsi navzoči z navdušenjem sprujali. Resolucija se je ob 13 uri zaključilo.

Bart Rožman - svoboda narodni

Zapisnikarja: Overovatelj: Predsednik del. sveta:

V SPOMIN KATICI KAŠNIK

Ko se je izteklo leto, se je izteklo tudi življenje naše Katicice. Ze dolgo načeta nit življenja se ji je dokončno utrjala dne 25. 12. 1979.

Spoznali smo jo, ko je prišla pred 30 leti v naš kolektiv LIO Dravograd. Bila je mlado živahno dekle, ki je s svojo vedrino pomladila naš kolektiv. Rada je bila vesela, pela je in plesala. Za delo je znala resno prijeti. Opravljala je razna zahtevnejša dela, od zlaganja žaganega lesa pa do če-

ljenja, sortiranja in prevzema žaganega lesa, čeprav kot ženska šibkejša konstrukcije nikoli ni odkalnjala težjih del. Njen besedni zaklad ni poznal odklonilne besede: »...tega ne zmorem.« Težko fizično delo ji je po 13 letih načelo njeno zdravje. Bolezen se je pričela s težjo okvaro srca, z obolenjem, ki ne dovoljuje fizičnega napora. Če bi nam takrat zaupala kako jo zapušča zdravje, bi jo pravočasno zaposlili na lažjem delovnem mestu. V tem primeru posledice bolezni ne bi bile tako hude. Skromna kot je bila, ni hotela iznašati svoje nemoči in obremenjevati kolektiva s svojimi težavami ter končno klonila pod bremenom bolezni. Po enem letu resnejšega bolehanja je bila invalidsko upokojena. Upokojena je bila v maju 1968, to je v letu, ko smo se preselili na Otiški vrh, kjer je na žalost bila le še evidenčni član našega kolektiva.

Še dokaj mlada, komaj 38 let, odrinjena na stranski tir, tir neproduktivnosti — jeseni življenja, se je čutila prizadeto in opeharjeno za življenjske dobrine, katerih zaradi svoje težke bolezni ni mogla uživati. Bolezen ji ni strla samo telesno, močno jo je prizadela tudi duševno. Njeno zdravstveno stanje je bilo tako porazno, da

je bila v glavnem vezana na štiri stene in pomoč zveste prijateljice Pepce, ki je vsa leta tako nesebično skrbela zanjo. V tej nemoči in samoti se je zatekla k pesnikovanju in si s tem krajšala dolge bolniške dneve in noči, ki so bile večkrat brez spanja.

Ko se je v Črnečah zgradil dom starostnikov se je zaradi slabih stanovanjskih razmer odločila, da se preseli v ta dom. Kljub lepi sobi in komfortu v domu le-tu ni bila srečna. Vse preveč se je zavedala, da jo je bolezen izrinila iz normalnega življenjskega toka.

Ob izredno lepem zimskem dnevu, mnogo lepšim, kot je bilo njeno življenje smo se poslovili od Katicice na šentpeterskem pokopališču, v kraju, v katerem je tudi zagledala luč sveta. Tih je bilo slovo od naše sodelavke, kakor si je to tudi sama želela. Spremljala jo je le pesem, ki jo je tako oboževala in ji je bila mnogo prerano izpeta.

Naj ti domača zemlja da miren počitek in ublaži breme neizprosne bolezni. Za teboj pa nam bo ostal dragocen spomin — lik dobre in nesebične sodelavke.

Sodelavci LIO Dravograd
TOZD žage Otiški vrh

HVALA ZA DELO JOŽE ANŽELAK

Delo, skrb, trpljenje, varčevanje in doslednje poštenje. V tem je strnjena globoka vsebina njegovega življenja. Rojen je bil v Primožu na Pohorju, 4. 3. 1904. Oče je bil »žagmešter«. V Ledinekovi žagi je služil kruh za sebe, ženo

in šest otrok, eden od njih je bil Jože. Le od tega zaslužka so živeli, bilo je komaj za hrano, kaj več se zaslužiti ni dalo.

Jože ANŽELAK je začel sam služiti svoj kruh še preden je dopolnil 10 let. Najprej kot pastir, kasneje kot konjar — »furman«. Les je vozil. Iz rojstnega kraja se je kmalu preselil v okolico Slovenj Gradca, naselje Gradišče je bila njegova nova soveska. Po odsluženju vojaškega roka je začel delati kot tesač. Takrat so tesači kar lepo zaslužili, seveda pa je to terjalo veliko spretnosti in tudi velik fizični napor. Pa vendar delaven kot je bil, je to zmogel. Poročil se je, z ženo Marijo pa sta začela graditi dom. Dogradila sta ga. V zakonu je bilo rojenih pet otrok. Dva sta že pokojna, Oto je umrl mlad, komaj šest mesecev mu je bilo. Anico pa je strla zahrbtna bolezen leta 1978, zapustila je tri nepreiskrbljene otroke. Tudi ti mali vnuki so imeli radi svojega dedija. Leta 1977 je Jože spremljal na zadnjo pot svojo

ženo Marijo. Smrt je torej tri leta zaporedoma obiskala njegov dom.

Kod je Jože delal? V gozdovih Pohorja, Uršlje gore, Olševce, leta 1965 pa je delal v gozdovih Pece, torej pri TOZD Gozdarstvo Črna. Tu je dočkal svojo starostno upokojitev. Bil je neutrudljivo priden, znan je, da je večkrat prej zapela v gozdu njegova žaga in sekira, kakor se je oglasila prva jutranja ptica. Tudi v pokoju ni miroval, delal je dalje, saj so ga ljudje rabili, znal je tesati, vezati ostrešja, cepiti škodljive, postavljati lesene kočice itd. Kot upokojenec ga je pri delu v gozdu prizadela nesreča. Od takrat dalje je slabel in 31. 1. 1980 umrl. Zelo številna udeležba njegovih sorodnikov, krajanov in delovnih tovarišev je gotovo izraz velikega spoštovanja njegovega vestnega dela, tovarištva in poštenja.

Tvoji sodelavci ti tu izrekamo zahvalo za tvoje delo.

J. Š.

Spomini na XIV. divizijo

Narava, ki je letos tako muhasta, je nasula snega v Razboru in okrog Plešivca kot takrat 1944. leta. Tiho in mirno so drseli koraki utrujenih borcev, neslišno in s težavo so šli po Kršteleh proti Plešivcu pod Uršljo goro. Bila je četa XIV. divizije, ki je skozi Graško goro in čez Suhi dol prišla v Plešivc. Lačni, premraženi in lažje ranjeni so ponoči potrkali pri družinah v Plešivcu. Domačini so jim radi dali, kar so pač imeli. Dva dni in dve noči so se borci zadržali v teh krajih.

Tudi jaz sem se po naključju znašla med njimi. Videla sem trpljenje teh borcev. Mnogi so imeli v žakljevino povite noge, saj so bili tako ozebli, da čevljev sploh niso mogli nositi. Imeli so obveze na rokah in tudi po glavi, ti so bili lažje ranjeni. Takrat, ko sem jih tako gledala, sem šele prav spoznala, kako se lahko človek žrtvuje za lasten obstoj in brani svojo domovino.

Plešivec pod Uršljo goro je bil pravo zatočišče za partizane, bil pa je tudi pravi teren za osvobodilne borbe.

Le koliko spominov me veže na tiste težke dni, ah kako smo si bili mi med sabo dobri, bali smo se drug za drugega, pomagali, kjer je bilo treba. Znali smo po terenih drug drugemu skočiti na pomoč ob delu. Danes se mi zdi, da smo preveč zaprti vsak zase, posebno v blokkih sosed ne pozna sosed, tako se ljudje malo pogovarjajo med seboj.

No ja, XIV. divizija nam je prinesla tako rekoč že svobodo. Ob njenem prihodu v naš kraj je lahko marsikdo spoznal, kaj je in kaj nam pomeni naša vojska. Spominjam se, ko smo začele delati za NOB leta 1943, morale smo paziti, kam lahko gremo, kje se lahko pogovarjamo, da nas ne bi kdo izdal. Po prihodu XIV. divizije smo hodile prosto, kamor nas je vodila pot. Ljudje so spoznali, da je partizanska vojska prava, da bo zmagala in nas rešila tujega jarma, ljudstvo pa bo rešeno trpljenja pod tujimi oblastmi.

Po osvoboditvi je gozdno gospodarstvo zgradilo lep delavski dom v Plešivcu. Ta dom je bil okras tega kraja. Pred leti je tu posvetila električna, a kaj ko ljudje odhajajo. Videti je, da bo počasi ostal kraj prazen. Ljudje pravijo, da je zima huda, da so po več dni odrezani od sveta, kadar zapade sneg. Vendar sedaj, ko nam je gozdno gospodarstvo uredilo tudi novo cesto in skrbi, da jo pravočasno pluzijo, upamo, da bodo mladi ostajali v svojem kraju.

Melanšek Štefka

ZREBALI SMO NAGRAJENCE

Rešitev nagradne križanke »Med našimi gozdarji«, ki je bila objavljena v januarški številki Viharnika, je poslalo šestnajst reševalcev. Od teh je bilo pravilno rešenih osem. Marsikdo si je ob navidezno enostavni križanki polomil zobe in odnehal. Uredniški odbor je sklenil, da zaradi majhnega števila pravih rešitev nagradi vse. Namesto dragih knjig smo se odločili za cenejše, kljub temu pa zanimive. Na zadnji seji uredniškega odbora smo razvrstili knjige po vrednosti in ceni, imena dobitnikov pa je žrebala Helena Kac, učenka drugega razreda osnovne šole v Slovenj Gradcu. Takole jih je Helenca razvrstila:

1. nagrada: Tone Vavkan, Projektivni biro Lesna, Slovenj Gradec — Marjan Kolar, Križi in zvezde

2. nagrada: Niko Kumer, Prisoje 53, Prevalje — Leopold Suhodolčan, Trenutki in leta

3. nagrada: Karel Dretnik, TOZD gozd. Črna — Mitja Šipek, Šentanel — moje življenje

4. nagrada: Franjo Klančnik, Projektivni biro Lesna, Slovenj Gradec — Janez Svajncer, Sovraštvo in ljubezen

5. nagrada: Cveto Brezovnik, Projektivni biro Lesna, Slovenj Gradec — Joži Munič-Petrič, Bremena in radosti

6. nagrada: Slavka Prohart, Projektivni biro Lesna, Slovenj Gradec — Karol Leskovac, Hudourniki

7. nagrada: Boris Iglar, Malgajeva 8, Mežica — Erna Starovasnik, Zibka pa teče

8. nagrada: Darko Iglar, Malgajeva 8, Mežica — Minka Krvina, Rodila sem jih

REŠITEV — vodoravno:

1.—18: POTOČNIK, ČEPIN, MILADA, U ali V, IV, 19.—24: LJUBA, NL, R, EV,

Zahvala

Vsem, ki ste s svojim delom, z nastopom, prevozom ali kakodrugeče pripomogli k lepšim in bogatejšim novoletnim doživetjem naših otrok, se Občinska zveza prijateljev mladine iskreno zahvaljuje!

Vsem tudi želimo v novem letu mnogo delovnih uspehov in osebne sreče in, da bi še v hodoče sodelovali z Zvezo prijateljev mladine!

Prosimo, da zahvalo in novoletne želje sporočite tudi tistim, ki so vam pri delu pomagali.

Obč. zveza prijateljev mladine
Glavne na kerščem
leta 1988

TAKO SO HVALEŽNI!

TOK Gozdarstvo Ravne ima že staro »tradicijo« obdarovanja otrok v oddaljenih šolah ob NOVEM LETU. Tudi tokrat je zbor delegatov TOK Gozdarstva Ravne sprejel sklep, da se sedmim šolam, t.j. Koprivni, Javorju, Strojni, Šentanelu, Holmcu, Kotljam in Lešam, odobri brezplačen prevoz za enodnevni izlet po Sloveniji.

Nismo skopi, kadar gre za dobro počutje naših otrok. Ti dve zahvali potrjujejeta.

Le kdo bi ne bil vesel iskrene zahvale, napisane z še okorno roko.

V. Gerl

Gozdnemu obratu
Ravne na Kor.

Zelo smo bili veseli vašega
poročila o novoletnem darilu —

Vam članom vašega kolektiva
se najlepše zahvaljujemo, za
izlet, ki se ga še sedaj veselimo

Zelo vas
pozdravljajo pionirji
iz Kotlj.

KOTNIK, SRDIT, 25.—31: AE, DREVES-
NICA, ED, DULER, 32.—37: N, HAFNER,
ADA, OBIR, Z, KOZELJ, 38.—41: IBAR,
N, ONA, BRECILA, V, T, 41.—50: N, MI-
SLINJA, BA, R, S, BF, E, NOJ, 51.—56:
SKATLATI, K, RR, S, UE, NIIZU, 57.—63:
ELDE, LOGAR, MED, KRAJ, KER, 64.—
70: CORVIN, ČURIN, ZAKA, OL, G, KH,
71.—76: VI, DEJE, ONEGA, IH, VITRA,
A, 77.—83: TNALO, A, LS, GORNJEC, A,
SER, 84.—88: R, DOLINŠEK, PLODNA,
C, AD, UR, 89.—97: ELAN, VD, VEVI,
RAI, K, LEKŠE, 98.—105: TI, MOL, CMIR,
C, KOLAR, CRES, 106.—114: JANKO, I,
DNO, R, ČODRL, AKSA, 115.—124: AS,
ORKAN, AA, RAMICE, EMS, ON, 125.—
127: K, PRIDIGAR, T, KLEMENSEK,
OSA.

Vsem nagrajencem iskreno čestitam! Za vaše sodelovanje se priporočamo tudi v prihodnje.

Uredništvo